

เป็นหรือไม่เป็น

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ๒๔๑. ทำไมภาพปฏิภูลที่เกิดขึ้นมาให้พิจารณาจึงไม่เกิดทุกครั้งครับ

ผมทำสมาธิเป็นแบบอัปนาไม่ค่อยได้หรอกครับ แต่ก็ทำสมาธิแบบอานาปานสติ ไม่ให้มีนิเวรณมากวนใจเท่านั้น แล้วเดินจงกรม เน้นลมรู้สึกสัมผัสตรงปากและจมูก ส่วนเวลาเดินเท้าก็เดินไปไม่สนใจอย่างอื่น

วันหนึ่งมันเริ่มเกิดเหงื่อ.. เกิดเหงื่อไคลเหงื่อออกมาจากท้ายทอยต่างๆ อยู่ในร่างกายขนาดนี้ เรายังไม่สามารถบังคับได้ (คือว่าเขาเห็นสภาพของเขา) เหงื่อจะออกของมันเอง มันจะเหม็นของมันเองบังคับไม่ได้ แล้วเราจะไปบังคับอะไรที่อยู่นอกกายได้ ที่อยู่นอกกายมันเป็นอนัตตาจริงๆ เห็นแจ่มแจ้งจริงๆ (นี่ความเห็นเขานะ)

ตัวเบาสบาย.. เบาสบายติดต่อกันมาหลายวันแล้วครับ เหมือนการถอดถอนปมกิเลสตัวที่ทำให้เราถือเนื้อถือตัว บ้าอำนาจออกไปได้ เหมือนกับตั้งแต่เราเกิดมาไม่เคยมีนิสัยบ้าอำนาจ ถือตัวมาก่อนเลย กลับมานั่งสมาธิก็เห็นภาพเหงื่อออก เนื้อหนังมันเหยวี่ยน กระดูกลำ มีสุนัขมากัดกินศีรษะ เข้าใจว่ากายเป็นอนัตตาจริงๆ ครับ เรียนถามหลวงพ่อกว่า...

๑. ผมมั่นใจว่าเกิดปัญญาจากวิปัสสนา แต่อยากให้หลวงพ่อบอกพิจารณาว่าเป็นปัญญาจากวิปัสสนาจริงหรือเปล่าครับ
๒. ทำไมภาพปฏิภูลที่เกิดขึ้นมาให้พิจารณาจึงไม่เกิดทุกครั้งครับ..แล้วทำอย่างไรจึงจะเกิดภาพปฏิภูลแบบนี้ให้พิจารณาได้ทุกครั้งที่ต้องทำสมาธิ

เพิ่มให้ลึกไปอีก หรือต้องเพิ่มมุมมองในการพิจารณาอย่างไรเพิ่มเติมไหม
ครับ

หลวงพ่ : ข้อ ๑. ผมมั่นใจว่าเป็นปัญหาวิปัสสนา ! แต่อยากให้หลวงพ่อพิจารณาว่า
เป็นปัญหาที่เกิดจากวิปัสสนาจริงหรือเปล่าครับ...

ตรงนี้ ! ตรงที่แบบว่า.. ปัญหานี้ถามมาหลายปัญหามาก ปัญหาแต่ละปัญหาที่ถาม
มา ก็แบบว่า “นี่พิจารณาไปแล้วมันคืออย่างนั้น.. ดิอย่างนี้ แล้วมันเป็นไปอย่างนั้น” แต่พอ
เวลามันเป็น เห็น ใหม่ แล้วทุกคนก็จะถามว่า “มันเป็นสมณะหรือเป็นวิปัสสนา”

เราถึงบอกว่าถ้าเป็นวิปัสสนาหรือเป็นสมณะ ดูอย่างเช่นนักกอล์ฟ เห็นใหม่ เวลา
เล่นกอล์ฟนี่เราตีกอล์ฟนะ เวลาไม่มีลูกกอล์ฟนี่เราจะตีอะไร เราก็ตีอากาศซิใหม่ แล้ว
มันเป็นการตีกอล์ฟใหม่ เราถือไม้กอล์ฟนี่แหละ แล้วตีกอล์ฟวิด ! วิด ! วิด ! อยู่อย่างนั้น
เป็นการตีกอล์ฟใหม่ อ้าว... เป็นนะ เพราะเราก็ตีกอล์ฟไงแต่ไม่มีลูกกอล์ฟ เป็นการตี
กอล์ฟใหม่ เราตีเทนนิส เราถือไม้เทนนิสแล้วก็หวดไปกับอากาศอยู่อย่างนี้เป็น การตี
เทนนิสใหม่ ได้ตีเทนนิสหรือเปล่า.. ก็ตี ตีลมไง แล้วตีเทนนิสหรือเปล่า

ที่พูดนี้เราจะยกให้เห็นว่าสมณะกับวิปัสสนามันแตกต่างกันอย่างไร.. ที่นี้เวลามัน
เกิดปัญชอย่างนี้ นี่ได้ตีเทนนิสใหม่ ได้ตีกอล์ฟใหม่... ตี ! ตีเทนนิส ตีกอล์ฟ.. ตี ! แล้วมี
ลูกด้วย ตีเป็นอากาศด้วย แต่ได้แต้มหรือไม่ได้แต้ม เล่นกีฬาเป็นนัดแข่งขันหรือไม่ได้
แข่งขัน หรือว่าเป็นการซ้อมกีฬา

ถ้าซ้อมกีฬานะมันเป็นอย่างไรเง ที่บอกว่าเวลามันพิจารณาไปนะ เราภาวนาของ
เราไปนี่เราเห็นภาพ เราเห็นความรู้สึก แล้วมันสะท้อนใจ.. มันสะท้อนใจนะ ! เวลาเรา
พูดเราพูดอย่างนี้ เราพูดแบบว่าไอ้ความที่ว่าเหงื่อไหลไคลย้อยนี้เด็กก็คิดได้ แล้วเราก็
สอนเด็กด้วย ลูกหลานเราเห็นใหม่ “ตัวสกปรกนี่ต้องอาบน้ำ.. ร่างกายของเราต้องดูแล
นะ.. ร่างกายสกปรกนี่เข้าบ้านใครไม่ได้นะ” มันเป็นเรื่องพื้นๆ ใครก็รู้ได้ เห็นใหม่ มัน
ไม่มีเรื่องพิสดารอะไรเลย แต่ ! แต่ถ้าจิตมันมีพื้นฐานนะ จิตมันสงบนะ มันสะท้อนใจ
เอง

ไอ้จิตสงบนั้นคืออะไร... คือสมาธิ ถึงบอกว่าขาดสมาธิไม่ได้ ! แต่พวกคนที่เขาภาวนานี้เขาไม่เป็น นี่ไงถึงบอกว่ามันอยู่ที่ “เป็น” หรือ “ไม่เป็น” ถ้าไม่เป็นนะคือเราต้องพระไตรปิฎกหมดเลย เราต้องทั้งตู้เลยนะ เราต้องได้หมดเลยวรรคใดตอนใด บรรทัดใด พระพุทธเจ้าสอนอย่างไร เราต้องได้หมดเลย แล้วสอนคนอื่นได้หมดเลย แต่ตัวเองไม่รู้อะไรเลย เพราะเราภาวนาไม่เป็น

นี่ก็เหมือนกัน แต่เวลาจิตมันสงบเห็นใหม่ เหงื่อไหลไคลย้อยมา บอกว่าเหงื่อออกมานี้มันเหม็น ! มันเหม็นนะแล้วมันสะเทือนหัวใจ... มันพูดถึงนะ เวลาเข้าไปถึงมันถึงบอกว่า ถ้ามันมีกิเลสอย่างนี้ เวลาพิจารณาแล้วมันเข้าใจ “มันเหมือนกับถอดถอนปมกิเลส ที่ทำให้คนเราถือตัว บ้าอำนาจ” นี่ไง มันรู้เลยว่าเราบ้าอำนาจ.. แต่คนบ้าอำนาจมันไม่รู้ตัวนะ

เวลาคนบ้าอำนาจมันใช้อำนาจเหยียบย่ำคนอื่น มันทำไปมันไม่รู้ตัวหรอก แต่พอมีสมาธิ เห็นใหม่ ที่เขาบอกว่า “เหมือนกับถอดถอนความบ้าอำนาจของเราเลย... เหมือนตัวบ้าอำนาจ” มันคิดเลยว่ามันบ้าอำนาจเพราะมันจะบังคับเขา นี่เพราะอะไร เพราะมันขาดสมาธิไง

ทีนี้พอมันขาดสมาธิ แล้วพอจิตมันเป็นอย่างนี้มันเป็นวิปัสสนาใหม่ จะบอกว่าถ้ามันเป็นวิปัสสนาก็ได้ นี่เล่นเทนนิสใหม่ เล่นได้แต่ไม่ได้แข่งขัน ไม่มีรางวัล แต่ว่าถ้าเราพิจารณาไปนะ คำว่าสมณะกับวิปัสสนานี้มันจะเกี่ยวเนื่องกัน แต่เหตุที่เราบอกว่าถ้าไม่มีสมณะ.. เรายืนยันอย่างนี้เพราะอะไร เพราะแบบว่าถ้าคนเป็นนะ “สมณะกับวิปัสสนานี้มันเกี่ยวเนื่องกัน” มันใช้ประโยชน์ร่วมกันเหมือนคนมี ๒ ขา มี ๒ แขน แขนซ้ายและแขนขวา เท้าซ้ายและเท้าขวานี้ทำงานร่วมกัน แล้วมันจะเป็นประโยชน์กับบุคคลคนนั้น

ถ้าคนภาวนาเป็น อาจารย์ที่เป็นนะเขาจะบอกให้ทำความสงบของใจ พอใจสงบแล้วเราใช้ปัญญาขึ้นไป นี่มันจะพัฒนาขึ้นไป มันจะเกี่ยวเนื่องกัน มันจะช่วยเหลือกัน เช่น ! เช่นเรายกของด้วยมือเดียวกับเรายกของด้วย ๒ มือ มันแตกต่างกันใหม่ ยกของด้วยมือเดียวนั้นมันยกได้ใหม่.. ได้ แต่ไม่ถนัดหรอก แต่ถ้าเรายกของ ๒ มือ นี่เราช่วยกันประคอง ของนั้นจะไม่มีการตกหรือไม่มีคามเสียหายไป

เราทำสมณะ.. มือหนึ่งเรามีกำลังขึ้นมา อีกมือหนึ่งเราช่วยประคอง นี่ก็เหมือนกัน มันต้องอาศัยสมณะ แล้วก็ใช้ปัญญาแล้วก็เป็นวิปัสสนา..

ฉะนั้นด้วยความเฉ ด้วยความฉ้อฉล ด้วยความเฉลียวของนักปฏิบัติทุกๆ ไป อันหนึ่งเขาจะบอกว่า “ไม่ต้องทำสมณะ.. ไม่ต้องทำสมาธิ ใช้ปัญญาไปเลย” ไอ้อีก อันหนึ่งก็บอกว่า “นี่ทำสมณะไม่เป็นประโยชน์.. จะใช้ปัญญาแล้วจะวิปัสสนาไปเลย”

ผิดทั้ง ๒ ฝ่าย ! ผิดทั้ง ๒ ฝ่ายเพราะอะไร ผิดทั้ง ๒ ฝ่ายเพราะเขาใช้เฉพาะส่วน ! เหมือนจะตีกอล์ฟไง เห็นเขาตีกอล์ฟนะ โอ้โฮ.. เป็นมือหนึ่งของโลกเลยนะ เราก็ถือไม้กอล์ฟมา กูก็ตีของกูด้วย กูก็วิด ! วิด ! วิด ! อยู่ทั้งวันเลย แล้วบอกว่ากูก็มือกอล์ฟเหมือนกัน..

นี่มันใช้ไม่ได้หรอก ! ไอ้คนที่เขาจะตีกอล์ฟนี่เขาแบบว่ามันมีเหตุผล แล้วเหตุผลมาจากที่ไหน.. เหตุผลที่มันมาจากอริยสัจใจ ! ถ้ามันเข้าทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันเข้าสู่อริยสัจ แล้วจิตมันกลั่นออกมาจากอริยสัจ มันจะเป็นความจริง

ถ้าเป็นความจริงอันนั้น เห็นไหม เราถึงบอกว่ามันไม่ใช่วิปัสสนา ไม่มีวิปัสสนาเลย ตอนนี้อยู่กลายเป็นภาระเราหมดเลย จะถามมาเลยว่า “เป็นวิปัสสนาหรือไม่เป็นวิปัสสนาครับ.. เป็นสมณะหรือเป็นวิปัสสนา”

เราไม่มีหน้าที่อะไรเลยนะ มันไม่ใช่หน้าที่อะไรของเราเลย มันเป็นหน้าที่ของผู้ที่ปฏิบัติที่นั่นเท่านั้น เราจะไม่มีสิทธิไปให้คะแนน หรือไปตัดคะแนนของใครๆ เลยในโลกนี้ ! ในโลกนี้เราไม่มีสิทธิจะไปหักคะแนนของใคร จะไปเพิ่มคะแนนของใคร จะให้ใครได้คะแนนจากเรา ไม่มีเลย ! เพียงแต่ผู้ที่ปฏิบัติที่นั่นเขาปฏิบัติของเขาไป เขาจะให้ความรู้ของเขา ให้ความเห็นของเขา แล้วเขามาถามเราแค่เป็นที่ปรึกษา ให้เราแค่ฟังเท่านั้นเอง

โยมมีเงินในกระเป๋าอีกคนละ ๕๐๐ บาท แล้วเราจะหักออกให้เหลือ ๔๐๐ บาท ๓๐๐ บาท มันเป็นไปได้ไหม.. มันเป็นไปได้หรือ ! เงินในกระเป๋าโยมมีเท่าไรก็คือเท่านั้นแหละ

นี่ก็เหมือนกัน ในการปฏิบัติมันเป็นผู้ที่ปฏิบัติเท่านั้น เพียงแต่ว่า “เป็นหรือไม่เป็นใจ” โยมมีเงิน ๕๐๐ บาทนะ แต่โยมไม่เข้าใจว่าโยมมีเงิน ๕๐๐ บาท ทำตก

หล่นตกหายไปหมดเลยเงิน ๕๐๐ บาทนั้น ไอ้เราเป็นคนบอกว่ามันเงินนะ.. มันเงินนะ เก็บให้ดีนะ เงินนี้ใส่กระเป๋าวี้นะ เงินนี้จะใช้ประโยชน์ไปข้างหน้านะ.. เราบอกโยมเท่านั้นเอง

นี่ก็เหมือนกัน สังคมนี้ด้วยความเฉลียวของเขา เห็นไหม ฝ่ายหนึ่งก็บอกว่าสมมติ ไม่ต้องทำ ใช้ปัญญาไปเลย.. อีกฝ่ายหนึ่งก็บอกว่า ถ้าไม่ทำมันใช้ปัญญาแล้วมันจะเป็นวิปัสสนา.. ก็ว่ากันไป

ฉะนั้นสิ่งที่เขาถามว่า “ปัญญาของเรามันใจว่าเป็นวิปัสสนา.. หลวงพ่อมีมุมมองในการพิจารณาอย่างไร”

ปัญญาอย่างนี้ ปัญญาอย่างที่เขาวา นี่ถ้ามีสมมติ.. มีสมมติหมายถึงว่าใจเราสงบ พอมันเกิดอย่างนี้ขึ้น ทำไมตั้งแต่เด็กจนโตมาจนปานนี้ จนเป็นผู้ปฏิบัตินี้ไม่เคยรู้จักว่าเหงือ มันสกปรกหรือ.. ก็รู้จักกันทุกคนแหละ แต่ทำไมมันไม่กินใจล่ะ ทำไมมันไม่สะเทือนใจล่ะ เพราะมันไม่มีสมมติ เพราะมันไม่มีหลักเกณฑ์ใจ แต่ถ้าวันไหนเรามีหลักเกณฑ์ขึ้นมา มันสะเทือนใจเราเองเพราะอะไร เพราะสมณะใจ เราถึงบอกว่าสมณะสำคัญมาก ! สมณะสำคัญ !

หลวงตากับหลวงปู่มั่นก็บอกว่า “สมมติแก้กิเลสไม่ได้.. สมณะแก้กิเลสไม่ได้” เรา ก็รู้ๆ กันอยู่ไง แต่ถ้าไม่มีสมณะ วิปัสสนาเกิดไม่ได้.. วิปัสสนามันเกิดบนสมณะ ! ถ้าไม่มีสมณะ.. ปัญญาที่รู้ว่าเป็นเหงือไหลโคลย้อยนี้ใครก็รู้ โธ.. พ่อแม่สอนลูกก็สอนมาตั้งแต่เด็กๆ ว่าให้ทุกคนอาบน้ำนะ ทำความสะอาดนะ ใครจะไม่สอน พ่อแม่ก็สอนลูกมาตั้งแต่เด็กๆ ไอ้เด็กๆ มันก็อาบน้ำมาตั้งแต่เด็กๆ มันก็รู้ว่าอะไรสะอาดหรือสกปรก มันก็รู้ทั้งนั้นแหละ แต่ทำไมมันไม่สะเทือนใจล่ะ.. ทำไมมันไม่สะเทือนใจ

บทมันสะเทือนใจ มันสะเทือนใจเพราะมันรู้สึกสำนึกตัว แล้วมันมีสมมติขึ้นมา มันก็สะเทือนใจ แล้วสะเทือนใจนี้เป็นวิปัสสนาหรือยัง.. ถ้าจะบอกว่าเป็นวิปัสสนาก็ได้ เราใช้คำว่าก็ได้ ! ก็ได้เพราะอะไร เพราะมันก็ใช้ปัญญาที่เกิดจากสมัตินั้นแหละ แต่คำว่าวิปัสสนานี้มันอยู่ที่

ข้อ ๑. ว่าเป็นวิปัสสนาหรือไม่เป็นวิปัสสนา

ข้อ ๒. เวลาครูบาอาจารย์เราณะ กรรมฐานเราว่าเขาเรียกว่า “ภาวนาเป็นหรือไม่เป็น” ถ้าคนภาวนาเป็นนะมันจะเดินได้ มันจะพัฒนาของมันไปได้เลย ถ้าคนภาวนาเป็นนี้ไปได้แล้ว

เวลาเราสอนกัน ครูบาอาจารย์ท่านสอนนี่สอนให้คนภาวนาเป็น คำว่าภาวนาเป็นนะ ก็คือทำความสงบเป็น แล้วหัดใช้ปัญญาเป็น มันจะก้าวเดินไปแล้ว.. นี่ภาวนาเป็น ! เป็นมาก เป็นน้อยนี่อีกเรื่องหนึ่ง.. พอเป็นแล้ว เป็นถึงที่สุดไหม ก็เลสมันจะขาดไหม นั่นอีกเรื่องหนึ่งนะ

นี่ไง เราถึงบอกว่า “เป็น” หรือ “ไม่เป็น” ถ้าเป็นนะ กรณีอย่างนี้ถ้าบอกว่าเป็น วิปัสสนาได้ใหม่.. ได้ ! ได้ ! แต่.. แต่พอเราใช้บ่อยๆ ทีนี้พอบอกว่าได้ใช่ไหม มาข้อ ๒ นะ..

ถาม : ๒. ทำไมภาพปฏิภูลที่เกิดขึ้นมาให้จิตพิจารณาจึงไม่เกิดทุกครั้งครับ

หลวงพ่ : นี่ไง ! ทำไมภาพที่เกิดขึ้น ทำไมมันไม่เกิดทุกครั้งครับ... แล้วมันเกิดใหม่ล่ะ อ้าว.. ถ้าวิปัสสนาแล้วถามทำไมล่ะ วิปัสสนามันต้องรู้สิ ก็โยมมั่นใจใจ ข้อ ๑ บอกว่า “ผมมั่นใจว่ามันเป็นวิปัสสนา” แต่ข้อ ๒ ว่า “ทำไม ! ทำไมภาพปฏิภูลนั้น เมื่อเกิดขึ้นมาให้จิตพิจารณาแล้ว จึงไม่เกิดทุกครั้งครับ”

นี่ถ้าจิตมันสงบนะ ! จิตสงบแล้วถ้าคนพิจารณากายเป็น เห็นใหม่ พอจิตสงบแล้ว น้อมไปหากาย กายจะขึ้นมาเลย แล้วมันจะเห็นของมันเลย นี่ภาวนาเป็น ! วิปัสสนาแล้วภาวนาเป็น... คำว่าภาวนาเป็น เหมือนนักกีฬาเลย พอเล่นเป็นแล้วเราจะเล่นอย่างไรก็ได้ใช่ไหม เราเล่นเป็น แต่ถ้าเล่นไม่เป็นก็ต้องจัดเปลี่ยนตำแหน่งใหม่

ถาม : ๒. ทำไมภาพปฏิภูลที่เกิดขึ้นมาให้จิตพิจารณาจึงไม่เกิดทุกครั้งครับ จะทำอย่างไรจึงจะเกิดภาพปฏิภูลแบบนี้ให้จิตพิจารณาได้ทุกครั้งครับ ต้องทำสมาธิให้เพิ่มลึกขึ้นไปอีกหรือไม่ หรือต้องเพิ่มมุมมองในการพิจารณา

หลวงพ่ : เวลาถ้าเป็นนะ พอจิตสงบแล้วนี่ให้รำพึง ! ให้คิดไป ให้น้อมไปที่ภาพนั้น ถ้าภาพนั้นขึ้นมาก็ใช้ได้ แต่ถ้าภาพนั้นไม่ขึ้นมา เห็นไหม ถ้าภาพนั้นไม่ขึ้นมาแต่ขณะที่เป็นนี้เรียกว่าล้มหล่น !

“ผมมั่นใจว่าเป็นวิปัสสนา” คำว่าล้มหล่นหมายถึงว่า พอจิตมันสงบแล้ว มันเห็นเห็นอะไรเห็นโคลนนี้แบบว่าภาพมันเดี๋ยวนั้น แล้วมันจับได้มันเป็นปัจจุบัน แต่ถ้ามันไม่เป็นใช่ไหม พอจิตเราสงบแล้วเราก็น้อมไป.. น้อมไปให้เห็นสภาวะของกาย ถ้าเห็นสภาวะของกาย อยู่ที่มีการเห็นปัจจุบัน มันจะเห็นเป็นเห็น เป็นขน เป็นกระดูก เป็นเนื้อ เป็นเอ็น มันจะเห็นของมัน

ถ้าเรารู้ใจทุกข์ก่อน นั่นแหละคืออดีต อนาคต.. แต่ถ้ามันขึ้นมาเป็นปัจจุบันมันจะสะท้อนหัวใจมาก นั่นแหละวิปัสสนาเป็นอย่างนั้น !

วิปัสสนา.. นี้จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นกาย นี้จิตเห็น ! แต่ปัจจุบันนี้จิตกับเราเป็นอันเดียวกัน จิตกับอารมณ์เป็นอันเดียวกัน มันไม่เห็นสิ่งใดเลย เราทำความสงบของจิตจนจิตเป็นอิสรภาพ พอจิตเป็นอิสรภาพแล้ว จิตมันเสวยอารมณ์ จิตเสวยความคิด จิตเสวยเวทนา จิตเสวยภาพ จิตเสวยกาย จิตเสวย...

ถ้ามีสติ มันเห็นการเสวยนี้เป็นวิปัสสนา ! แต่ถ้าไม่มีสตินะ มันเป็นโดยความพลั้งเผลอของเรา เห็นไหม นี่วิปัสสนามันเป็นอย่างนั้น !

ฉะนั้น มันอยู่ที่ไม่ต้องแบ่งแยกว่าอันนั้นเป็นสมณะ อันนั้นเป็นวิปัสสนา เราก็ทำความสงบของใจเข้าไป ถ้าจิตมันสงบมันพอแล้ว นี่มันเป็นไปได้.. ถ้ามันเป็นไปได้อันนี้หมายถึงมันเห็นภาพอย่างนี้ ถ้าเห็นภาพอย่างนี้แล้วเรายังไม่พร้อมใช่ไหม ถ้าเรายังไม่พร้อมให้เรากลับมาที่พุทโธ หรือกลับมาอานาปานสติ กลับมาอะไรก็ได้ ชัดๆ ไว้ อย่าให้มันไปใช้งานก่อน

เหมือน ! เหมือนเรามีเงินสะสม เราจะมีเงินสะสมมากน้อยแค่ไหน ถ้าเราจะเก็บไว้เงินสัก ๑ บาท พอเรามีเงิน ๑ สตึงเราก็ใช้แล้วใช้เล่า ใช้แล้วใช้เล่า นี่มันจะเกิดถึง ๑ บาทไม่ได้ ถ้าเราจะเก็บเงินถึง ๑ บาทใช่ไหม เรามี ๑ สตึง ๒ สตึง ๓ สตึง ๔ สตึง เก็บเรื่อยๆ มันจะครบ ๑ บาท

จิต... ถ้าสงบแล้ว ถ้ามันออกวิปัสสนา มันจะออกไปใคร่ครวญ ถ้าจิตเรายังไม่
แข็งแรงพอเราบังคับได้ด้วยสติ พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ.. พุทฺโธดังไว้มันออกไปไม่ได้
หรือ มันจะเพิ่มจาก ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ จนครบกำลังของมัน แล้วเราค่อยใช้สอย

นี่การวิปัสสนาเป็นอย่างนี้ไง ! การวิปัสสนาหมายถึงว่ามีสมาธิคือเงิน คือทุน พอ
มีสมาธิแล้วเราจะลงทุนอย่างไร เราจะแก้ไขอย่างไร เราจะทำอะไร.. แต่ถ้าเวลาจิตมัน
เห็นภาพนี้มันมาไง มันมาเหมือนกับการอนุเคราะห์ การสงเคราะห์ อย่างนั้นก็ได้อีก

วิปัสสนาหรือสมถะนี้มันเป็นแค่ชื่อ ! แค่ชื่อ.. หลวงตาบอกว่าไก่มันยังมีชื่อ เห็น
ไหม คูไก่สีโอ้แข่งทอง ไก่มันยังมีชื่อเลย ! แล้วอารมณ์ความรู้สึก.. เราจะเอาอารมณ์
ความรู้สึกนี้ให้ชื่อมันทุกอารมณ์เลย มันจะเอามาจากไหน โอ้โฮ.. อารมณ์อย่างนี้จะเป็น
สมถะ.. อารมณ์อย่างนี้เป็นวิปัสสนา.. แต่ในการกระทำนี้มันก็พัฒนาของมันไป

สมถะกับวิปัสสนา นี้เพียงแต่ว่าในสังคมเขาถึงกัน ! เขาได้ถึงกันไปเห็นไหม
ว่าไม่ต้องทำสมาธิ.. ไม่ต้องทำสมถะ.. สมถะมันโง่งงแต่คุณ.. ต้องใช้วิปัสสนาไปเลย..
ไอ้วิปัสสนาไปเลยก็อย่างๆ กันอยู่นั้นไง วิปัสสนาอะไรกับของอย่างนั้น หุ่นยนต์มันยัง
ดีกว่าอีก หุ่นยนต์มันก็อย่างๆ เพราะมีเหตุนี้เราถึงพูดคำว่า “สมถะกับวิปัสสนา”

โลกียะกับโลกุตระนี้เราพยายามจะชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่ทำกันเป็นโลก ! เป็นโลก
หมายถึงสมมุติ เป็นโลกคือการสร้างภาพ สิ่งที่ทุกคนสร้างภาพกันอยู่นั้นไม่ใช่การ
วิปัสสนา ไม่ใช่การชำระกิเลสอะไรกันเลย ! เพียงแต่เห็นว่าชาวพุทธต้องปฏิบัติ เราก็
สร้างภาพว่าปฏิบัติกัน มันไม่เป็นความจริง !

พอเป็นความจริงขึ้นมา เราพยายามจะชี้ให้เห็นว่าสิ่งนี้เป็นสมถะ.. สมถะ เราไม่
ต้องสร้างภาพ มันจะรู้ว่าเรามีทุนหรือไม่มีทุน ทุกคนนี้ในกระเป๋ามีดั่งค์หรือไม่มีดั่งค์
เรารู้กันทั้งนั้นแหละ คนมีเงินมากมีเงินน้อย ตัวเองก็รู้ตัวเองว่ามีเงินมากเท่าไร จิตที่มัน
สงบเข้ามา คนนั้นก็รู้เองว่าเรานี้มีทุนเท่าไร พอเรามีทุนเท่าไรแล้วเราก็ใช้ปัญญาของ
เราเข้าไป เราถึงออกไปสมถะกับวิปัสสนา แล้วก็โลกียะกับโลกุตระนี้

แล้วที่ว่าอะไรเป็นโลกียะ.. อะไรเป็นโลกุตตระ.. แหม ! เราก็เลยเป็นจำเลยสังคม
 เลยนะ ใครๆ ก็ต้องให้คำตอบ โอ๊ย.. ตาย เพียงแต่ว่าเขาเข้าใจผิดกัน ! แล้วเราก็ลงไป
 ให้ แบ่งให้เขาเห็นว่าอะไรผิดอะไรถูก แล้วก็อยู่ที่เขานั้นแหละ

เราจะไปให้คำใคร เราไม่ใช่ตำรวจที่จะเข้าไปจับเขา เขาไม่ได้ทำผิดเอาตำรวจ
 ไปจับไม่ได้นะ คนเขาไม่ได้ทำอะไรผิดเลยแล้วตำรวจจะไปจับใครได้ เขาปฏิบัติดีมัน
 เป็นสิทธิของเขา มันเป็นเรื่องในหัวใจของเขา เขากาวนาของเขา แล้วเราเป็นศากยบุตร
 พุทธชินโรส เราเป็นพระ เราเป็นลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์ เราก็มากุยกัณฑ์ มาชี้หน้ากันให้
 มันถูกต้องเท่านั้นแหละ

เราจะบอกว่าเราไม่ใช่จำเลยสังคมนะ ! แหม.. ต้องให้กูเป็นจำเลยหมดเลย ใครจะ
 มาจับกูไม่ได้หรอก เราไม่มีสิทธิ์จะไปบอกว่าใครถูกใครผิด เพียงแต่เราพูดความจริงของ
 เราไป ถ้ามันถามว่านี่เป็นวิปัสสนาไหม... อ้าว เป็น ! เป็น ! ให้เป็นเลย.. แล้วทำไปนะ ทำ
 อย่างนี้แหละ กาวนาไปเรื่อยๆ

ไอ้ที่เห็นนั่นมันเห็นโดยสัมผัส.. สัมผัสคือเห็นมันมาเอง แต่ถ้าคำว่าเป็นนะ
 พอจิตสงบแล้วนี่เรารำพึงไปเลย รำพึงไปที่ภาพ แล้วรำพึงไปที่ภาพนี้มันจะเกิดขึ้นโดย
 ปัจจุบัน ไม่ต้องไปหวังว่ามันจะเกิดภาพสิ่งใด มันจะเกิดในปัจจุบัน แล้วเกิดแล้วนี่ถ้า
 สมารถใคร่ครวญมันไป นั่นเป็นวิปัสสนา !

แล้ววิปัสสนาไปเรื่อยๆ เห็นไหม วิปัสสนาแก่อ่อนขนาดไหน ถึงที่สุดแล้วมันจะ
 สมุจเฉท.. มันยังมีตังคะอีกนะ ตังคะคือปล่อยๆๆ ปล่อยแล้วไม่ขาด ปล่อยแล้วมันมี
 ส่วนเหลือ แต่ถ้ามันสมุจเฉท..คือมันปล่อยขาด แล้วปล่อยขาดนี้สังโยชน์ขาดอย่างไร

ถ้าสังโยชน์ขาดนี้เป็นโศดาบัน.. แล้วถ้าพิจารณาต่อไป ก้าวต่อไป จับกิเลสให้ได้
 สังโยชน์ขาดอีกเป็นสกิทาคา.. แล้วก้าวเดินต่อไปสังโยชน์ขาดอีกเป็นอนาคา.. แล้วก้าว
 เดินต่อไป สังโยชน์ขาด ! สังโยชน์ ๑๐ ขาดหมด ! เป็นพระอรหันต์.. วิปัสสนาแท้ๆ อยู่
 ตรงนี้ !!

นี่ไงที่บอกว่า “เป็น” หรือ “ไม่เป็น”

ถาม : เรื่อง “สภาวะธรรมมรรคผลหรือเปล่า”

๒๔๒. วันหนึ่งขณะเดินจงกรมสลับนั่งสมาธิ ในช่วงหนึ่งนั่งสมาธิ... เบื้องต้นปรากฏภาพมีภูเขา ท้องฟ้า แม่น้ำ และทะเล ไม่แน่ใจว่าสักพักก็รู้สึกว่าคุณเขานั้นฟังกรีน ! ลงไปรวมกับสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ แล้วก็หายไปกลายเป็นความว่าง แต่แปลกตรงที่ว่าความว่างมีแสงสว่างในตัวเอง ปรากฏอยู่สักพักจิตก็ถอนสมาธิออกมา ก่อนหน้านี้รู้สึกว่าสมาธิจะไม่เหมือนกับที่ผ่านมา คือสมาธินี้นุ่มลื่นสบายแบบบอกไม่ถูก

หลวงพ่ : สภาวะธรรม... ใช่ ! เพราะว่าเวลาจิตมันสงบแล้ว สภาวะธรรมนะ สภาวะธรรมมันเกิดจากความสงบของใจ !

“สภาวะธรรมหมายถึงธรรมะที่แสดงออกมาโดยหัวใจของเรา”

แสดงออกมาในหัวใจของเรา แล้วก็สอนหัวใจของเรา ให้เราซาบซึ้ง เห็นไหม นี่ถ้าคนเคยภาวนา คนเคยเห็นสภาวะแบบนี้ไปแล้วนะ เวลาทำสมาธิจะนุ่มลื่น สบายใจอย่างนี้แหละ นี่เป็นการประพาศปฏิบัติ

มันเหมือนกับเด็กใจ เด็กเวลามันโตขึ้นมา มันพัฒนาขึ้นมา มันจะรู้ เห็นไหม เด็กโตขึ้นมา พัฒนาขึ้นมา พ่อแม่รู้ดีมาก เสื้อผ้ามันใส่ไม่ได้มันคับ ต้องซื้อเสื้อผ้าใหม่เลย จิตเวลามันเป็น มันรู้มันเห็น เห็นไหม นี่มันนุ่มลื่น มันนุ่มนวลอย่างนี้แหละ.. เรามีสติเราพร้อมอยู่นะ คนภาวนาสติจะสมบูรณ์มาก

นี่สภาวะธรรมมรรคผลหรือเปล่า... สภาวะธรรมกับมรรคผลคนละเรื่องนะ ! สภาวะเห็นไหม เขาบอกว่าสภาวะธรรม.. สภาวะธรรม นี่โสดาบันเป็นสภาวะธรรมใหม่.. ไม่ใช่ ! โสดาบันไม่ใช่เป็นสภาวะธรรม

โทษนะ.. สภาวะธรรมคืออารมณ์นี้แหละ ! อารมณ์ความรู้สึกกระทบนี้แหละเป็นสภาวะ เป็นความรู้.. มรรคผลนี้มันพ้นจากสภาวะนั้นไป มรรคผลไม่ใช่สภาวะธรรมนะ

โสดาบัน สกิทาคา อนาคา อรหัตตผลนี้ไม่ใช่สภาวะธรรม.. เป็นตัวธรรม ! คือตัวใจที่เป็น ! ไม่ใช่สภาวะ.. แต่สภาวะคือขณะที่จะเป็น ขณะที่มันเกิดสภาวะ มันมีการเปลี่ยนแปลง นี่คือสภาวะ !

สภาวะธรรมหรือมรรคผล.. สภาวะธรรมเป็นอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลง.. มรรคผลคือ
อกุปปิยธรรม อฐานะ สิ่งที่จะแปรปรวน อฐานะคือมั่นคง มรรคผลคือมั่นคง !

สภาวะ นี่เขาว่าสภาวะโสคาบัน... เราฟังดูแล้วนี่ภาวนาไม่เป็น เป็นหรือไม่เป็น
มันฟ้องหมด ถ้าไม่เป็น ถ้ากำลังก้าวเดิน ก็เหมือนกับกินข้าว ขณะที่กินข้าวอยู่นี้สภาวะ..
ถ้าอิ่มแล้วไม่เป็นสภาวะ อิ่มแล้วนั่งอยู่เฉยๆ ด้วยงานเก็บหมด นี่ธรรม ! แต่ขณะกินอยู่นี้
สภาวะ ! สภาวะ ที่กำลังกินอยู่นี้สภาวะ แล้วกินๆ ไปแล้วนี่หิวอีก แต่ถ้ามรรคผลนี้เป็น
อีกเรื่องหนึ่ง..

นี่เขาถามมาว่าเป็นมรรคผลหรือเป็นสภาวะธรรม.. กูก็เป็นจำเลยอีกแล้ว ไม่ใช่ !
สิ่งที่ได้แล้วคือได้แล้ว คือเขาทำไปแล้ว แต่ถ้าให้เราวินิจฉัย เราว่านี่เป็นสภาวะธรรม..
สภาวะธรรมที่มันเกิดขึ้นในใจ มันเกิดขึ้น อารมณ์ยังดีขึ้น ยังพัฒนาขึ้น สถานะเพิ่มขึ้น

ถาม : ๒๔๓. เรื่อง “ความจริงหรือความหลง”

หลวงพ่ : โอ้โฮ.. นี่พูดถึงเรื่องพระเนาะ... ความจริงหรือความหลง พูดถึงเรื่องพระ

ถาม : ลูกกลัวจะหลวงพ่ ความรู้สึก ความชั่ว ความดี กลับมาความรู้สึกสะท้อนใจ เพราะ
ลูกเฝ้ารอสายรุ้งปรากฏบนท้องฟ้าอยู่เจ้าคะ ลูกไม่มีคำถาม..

หลวงพ่ : ลูกไม่มีคำถามเนาะ เขาเขียนมาถึงสภาวะที่เขาเห็นมา อันนี้ผ่านเลย...

ถาม : ๒๔๔. “อยากทราบว่าลักษณะอย่างนี้เป็นการแยก रूप แยกนามหรือไม่”

หนูนั่งสมาธิพุทโธทุกวัน ช่วงนี้โดยเฉพาะชีวิตประจำวันหนูจะรู้สึกได้ว่า ขณะมีสติ
จิตมันเป็นจิต กายมันเป็นกาย แต่ถ้าผลอสติ กายกับจิตจะรวมเป็นหนึ่งเดียวค่ะ พอจิต
เป็นจิต กายเป็นกาย มีความรู้สึกสุขสงบดีมาก

หนูสงสัยอยากถามหลวงพ่ว่า.. ลักษณะที่ว่ากายเป็นกาย จิตเป็นจิต เป็นการแยก
รูป แยกนามหรือไม่คะ

หลวงพ่อก : ชั้น ๕ ไม่ใช่จิต.. จิตไม่ใช่ชั้น ๕ ! ความคิดไม่ใช่เรา.. ความคิดกับเรา ไม่ใช่อันเดียวกัน... ความทุกข์-ความสุขไม่ใช่เรา ถ้าความทุกข์-ความสุขเป็นเรา เวลาเรา สุขเราจะกอดไว้เลยไม่ให้ความสุขไปจากเรา เวลาทุกข์เราจะผลักไม่ให้มันมาหาเราเลย

ฉะนั้นมันไม่ใช่เราแต่มันเป็นอาการ... มันเป็นอาการ เป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ มนุษย์มีสภาวะแบบนั้น

ฉะนั้นเวลาแยก रूपแยกนามอย่างนี้ จิตเป็นจิต กายเป็นกาย นี่เราสร้างภาพได้นะ... เราจะบอกเลย เราจะสร้างภาพเลย อย่างเช่นเราบอกเลยนะ นี่เราเป็นพระดีมากเลย เรา เป็นคนที่ไม่มีความโกรธเลย แล้วเราบอกลองก็ได้้นะ นี่มาเหยงฉันเลย ฉันจะไม่โกรธ ใครจะมาด่าอย่างไรฉันก็นั่งกอดไว้เลยว่าจะไม่โกรธ.. ไม่โกรธ.. ไม่โกรธ นี่เราสร้างได้ใหม่ ...ได้!

อันนี้ก็เหมือนกัน จิตเป็นจิต กายเป็นกาย พอเราศึกษาดำรามาแล้ว เราจะสร้าง ภาพอย่างไรก็ได้ ! นี่เราเป็นพระที่ดีมากเลย คุณไม่มีอารมณ์ความรู้สึกเลย ใครจะมาด่า อย่างไม่โกรธ ให้ ๑๐ คนมานั่งด่าเลย เราก็ออดทนไว้ อืม.. ไม่โกรธ.. ไม่โกรธ.. ไม่ โกรธ เห็นไหม นี่เป็นพระที่ดีมากเลย

นี่ก็เหมือนกัน กายเป็นกาย จิตเป็นจิต นี่มันรู้แล้วไง เรารู้ใจพ้อแล้วเราก้ทำได้ ฉะนั้นกรณีอย่างนี้มันก็ต้องมี ! มันก็ต้องมีหมายถึงว่า เรารู้ใจพ้อแล้วใช่ไหม เราศึกษา ธรรมะแล้วใช่ไหม นี่ปรียัตติ.. ศึกษาแล้วนี่รู้ใจพ้อแล้ว แต่ปฏิบัติมันอีกคนละเรื่องเลย

ฉะนั้นอย่างที่เรารู้ว่าไง เราไม่โกรธ.. เราไม่โกรธ แต่จริงๆ แล้วโกรธไหมละ ใจไม่ โกรธ.. ไม่โกรธนี่ก็อดอึดเต็มที่แล้วนะ นั่งอยู่นี่ก็แหม.. อึดเต็มที่แล้ว ไม่โกรธนี่แหละแต่ มันเต็มที่แล้ว

นี่ก็เหมือนกัน รู้ธรรมะๆ นี่แหละ.. แยกๆ นี่แยกจริงหรือเปล่า.. แต่เราก้ต้องอาศัย ขันติ อาศัยการกอดไว้

นี่ระดับปฏิบัติมันมีตั้งแต่ระดับอนุบาล มีฝึกหัดใหม่ ประถม มัธยม มันก็พัฒนา ไปเรื่อยๆ จิตมันพัฒนาไปเรื่อยๆ เวลาคุณธรรมะกัน เห็นไหม คนนี้ปฏิบัติมา ๔๐ ปี คนนี้

ปฏิบัติมา ๓๐ ปี คนนี้เพิ่งปฏิบัติ นี่มันมีการพัฒนาของมันไง.. ฉะนั้นเราปฏิบัติใหม่ เราไปเจอสิ่งใดเราก็ตื่นเต็นใจ

ฉะนั้น อยากทราบว่าแยกรูปแยกนามจริงหรือเปล่าคะ... จริงสิ ! ก็เราแยกไว้ได้จริงๆ ใจ แต่มันเป็นจริงหรือเปล่า ! ถ้าเป็นจริงนั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แยกได้ใหม่.. ได้ ! สมมุติให้แยกก็ได้ ! ทำอย่างไรก็ได้ ได้ทั้งนั้นแหละ แต่มันเป็นจริงหรือเปล่า !

ถ้ามันเป็นจริงนี่เรารู้เอง ปัจจัตตัง.. สันทิฏฐิโก.. รู้จำเพาะตน ! มันคงแข็งแรง ! ใครจะทำอย่างไรก็ไม่รู้สึก !

นี่พูดถึงในเรื่องของความจริงนะ แต่ที่ถามว่าอย่างนี้ได้ใหม่.. ได้ ! นี้เวลาตอบมันตอบเรื่องอย่างนี้ได้..

ถาม : ๒๔๕. เรื่อง “จิตลงขณะเดินจงกรม”

๑. โยมขอกราบเรียนถามหลวงพ่ोज้าคะเรื่องการเดินทาง เมื่อเดือนที่ผ่านมา โยมได้มีโอกาสไปภavanaที่วัด ๗ วัน ขณะที่โยมเดินจงกรมอยู่จิตมันลงจิตมันละเอียดจนเดินไม่ได้ โยมเลยหยุดพิจารณา แล้วค่อยพุทโธไปใหม่ ต่อมา โยมไปฟังเทศน์หลวงพ่ोज้าถามที่ว่า ถ้าจิตมันละเอียดในขณะเดินจงกรม นี้ภavanaไปและเดินจงกรมไปด้วย เท่ากับว่าเวลานี้สภาวะธรรมที่เกิดขึ้นในนั้นเลยไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น แต่โยมหยุดยืนเฉยๆ เพราะเดินต่อไปไม่ได้ จิตมันค่อยๆ กลับมาพุทโธ

หลวงพ่ोज้า : นี่พูดถึงเดินจงกรม.. เราพูดถึงการเดินทางแล้วจิตลงสมาธิไป.. จิตลงสมาธิ อย่างขณิกสมาธิ.. อุปจารสมาธิ.. อัปปนาสมาธิ..

ถ้าขณะกับอุปจาระนี่มันยังเดินจงกรมได้.. ขณะเดินจงกรมถ้าพูดถึงเวลาอัปปนา แบบว่าอัปปนານี้จิตมันจะหดตัวเข้ามาเป็นอิสระ มันเหมือนกับมันถอนความรู้สึกเข้าไปอยู่ในตัวมันเอง มันสักแต่ว่า.. ร่างกายนี้จะเคลื่อนไหวไม่ได้ เพราะมันไม่มีระบบประสาทสั่งงานมัน

ฉะนั้นเวลาจิตมันลงนะ เวลาจิตมันลงเข้าอับปนา มันสักแต่ว่า คือมันดับหมด
อายตนะดับหมด มันถึงต้องนั่งลง

การว่านั่งลง การทำอย่างนี้มันทำได้ยากเพราะอะไร เพราะเวลาจิตมันไหว มันมี
ความรู้สึกอะไรนี่เราจะสะดุดหมดเลย แม้แต่อารมณ์ความรู้สึก ถ้าเราประคองไม่ดีมันก็
ไหวแล้ว.. แล้วถ้าเราค่อยๆ นั่งลง แล้วค่อยๆ หยุกลง แล้วค่อยๆ .. ใ้มันต้องคนชำนาญ
มากนะ

เวลาเราพูดนี้เราพูดถึงเป้าหมายใจ คือการพัฒนา จิตมันมีระดับของมันอย่างนี้
แล้วโยมจะทำให้มันเป็นจริงนี่มันทำได้ยาก แต่ไม่สุดความสามารถของคนหรอก

นี่พอเราพูดอย่างนี้ แล้วพอเขามาฟังเราใจ มาฟังเวลาเราพูดไอ้ที่ว่าจิตสงบ.. อัน
นั้นมันสงบก็ให้มันสงบไป แต่ถ้าทำแล้วนี่มันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ถาม : ๒.“สัมหล่นหรือติดสุข”

เหตุการณ์ที่เกิดก่อนในข้อที่ ๑ ในช่วงวันอาสาฬหบูชาที่ผ่านมา โดยโยม
ภวานาอยู่กับหลวงพ่อก่อน ในช่วงเวลากลางคืนเวลาประมาณตี ๒ เกิดอาการง่วง
มาก โยมนั่งเฉยๆ จิตมันก็เตือนตัวเองให้นั่งภวานา แล้วจิตมันก็ตื่น โยมจึงตั้ง
สติพุทโธ แล้วก็เกิดเห็นก้อนสีดำวิ่งเข้ามาหาตัว มันเหมือนกับคลื่นพลังงาน
โถมเข้าใส่ แต่โยมตั้งสติพุทโธโดยไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น อยู่ต่อไปจนจิตมัน
สว่าง มีอาการเกิดขึ้น จิตมีคำบริกรรมจนออกจากภวานา ซึ่งเช้าวันต่อมาทั้ง
วันรู้สึกมีความสุขมาก.. มีความสุขมากถือเนสัชชิกมีโอกาสไป.. จะมีความ
ง่วงตอนกลางวัน พิจารณาแล้วมีอาการของความเพื่อย ความสดชื่นต่างๆ (อัน
นี้เรากภวานาไปนะ) พอเหตุการณ์ผ่านไป คืบผ่านไปต้องเจอสภาวะอีก โยมก็
ข้องใจ.. ก็อยากเจอสภาวะนั้นอีก แต่โยมก็ข้องใจค่ะ

หลวงพ่อก : พอเวลาเรากภวานาไปมันจะไม่เกิด.. ถ้ามันเกิดนี่มันเกิดมาเหมือนเดิม เรา
มีสติเป็นปัจจุบันก็เป็นปัจจุบัน

กรณีอย่างนี้ระยะเวลาทวนาไปแล้วนี้มีผล.. ผลคือจิตมันมีผลตอบสนองนิดหน่อย แล้วเรามีความอยากได้ตรงนั้นไง เขาเรียกว่า “ค้นหาซ่อนค้นหา” คือเราไปคิดถึงที่ผลในสิ่งที่เราทวนานี้มันได้ผล ฉะนั้นพอเราทำแล้วเราคิดถึงผลนั้น ขณะที่ทำนี่มันก็ไปยึดอดีตไว้ตลอดเวลา พอยึดอดีตนี้จิตมันส่งออกไปแล้ว ส่งออกไปอดีต มันแทบจะไม่ได้ผลอะไรเลย แต่ขณะที่ว่าอดีตนั้นคือผลที่เราเคยได้มา แต่เวลาเราปฏิบัติเราจะต้องอยู่กับปัจจุบัน กลับมาที่ปัจจุบันตลอด ! กลับมาที่พุทธตลอด กลับมาที่เหตุ

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ”

สติสมบุรณ์.. คำบริกรรมสมบุรณ์.. ผลมันจะเกิดของมันเอง ! ผลจะเกิดของมันเอง.. นี้คำว่าเกิดของมันเอง คำว่าเอง.. เองหมายถึงว่ามันบริกรรมพุทธโธอยู่ แล้วผลมันจะเป็นของมัน.. เป็นของมันเพราะเหตุ.. เหตุเพราะเราบริกรรมพุทธโธ

ทีนี้พอผลจะเกิดของมันเอง ทุกคนเข้าใจว่าถ้าเกิดของมันเองใช่ไหม ทุกคนก็นอนหมดเลย เดี่ยวผลจะเกิดเอง.. นี่ไง เวลาคนฟังธรรม แค่นี้คนก็เข้าใจผิดแล้ว บอกว่าผลจะเกิดของมันเอง แต่เกิดเองจากการปฏิบัติ ไม่ใช่เกิดเองโดยที่เราไม่ต้องทำอะไร !

ทีนี้พอบอกว่าผลจะเกิดของมันเองนะ อ้อ.. เกิดจากมันเองนะ ปุ่เสื่อๆ นอน ! เดี่ยวผลจะเกิดเอง !

นี่คนไม่มีครูบาอาจารย์มันเป็นอย่างนั้น มันเสียหายหมดใจ ฉะนั้นเวลาจะตอบปัญหาเราต้องระวังตลอด เพราะ ! เพราะอัดเขาไว้เยอะ จับผิดเขาไว้เยอะ พอจะตอบขึ้นมาก็กลัวผิดไปหมดเลย พูดอะไรนี่พูดไม่ได้เลย

มันจะเกิดเองต่อเมื่อมันมีเหตุไง ! ฉะนั้นจะบอกว่าสิ่งที่มันเป็นนี่นะคือมันเป็นมาแล้ว.. มันเป็นมาแล้วก็คือผล เป็นการยืนยันว่าเราปฏิบัติ แล้วเราทำได้ผลแล้ว ไม่ต้องไปกังวลกับมันอีก แล้วเราก็สร้างเหตุของเราไปเรื่อยๆ สร้างเหตุของเราไปเรื่อยๆ นะ !

ถาม : ๒๔๖. เรื่อง “อาการปีติ”

ได้อ่านธรรมะของหลวงพ่อดังต่อไปนี้ ฟีกสมาธิมาต่อเนื่อง จิตชอบอานาปานสติ เพราะรู้สึกว่างสบายได้ง่ายและเข้าใจว่า... (นี่โยมเขาถามปัญหา)

๑. การฝึกอานาปานสติ แบบคลุมเคลื่อนไหวไปทั่วกาย เป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ เมื่อได้เคลื่อนลมไปทั่วกาย จะพบว่าร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เหมือนรู้สึกได้ถึงอาการสั่นเล็กๆ ในเซลล์ของร่างกาย อันนี้ถูกไหม

หลวงพ่อดังต่อไปนี้ : ฟีกอานาปานสติ.. คำว่าฟีกอานาปานสติ นี่มันเราฟีกลมหายใจใช่ไหม เราฟีกลมหายใจให้มาอยู่ที่ปลายจมูก กำหนดลมหายใจ ลมละเอียด ลมสั้น ลมยาว.. แต่ถ้าอย่างนี้นะมันเหมือนกับที่เขาเรียกว่า “ลมปราณใจ”

นี่จะฟีกลมปราณ ถ้าฟีกลมปราณเพราะ ! เพราะเขาบอกว่า “ลมไปทั่วกาย ร่างกายเปลี่ยนแปลง.. ลมเข้าไปทั่วกาย เห็นไหม รู้สึกถึงอาการสั่นเล็กๆ ในเซลล์ของร่างกาย... รู้สึกถึงอาการสั่นของเซลล์เลยนะ ! รู้สึกถึงอาการสั่น”

กรณีอย่างนี้นะ นี่พูดให้ชัดๆ นะ เราภาวนากันทุกๆ อย่าง เราภาวนาเพื่อให้จิตสงบ แต่ในเมื่อจิตอาศัยอยู่ในร่างกายนี้ กำหนดคำบริกรรมพุทโธ พุทโธ นี่พุทธานุสติ ! ัมโมสังโฆ.. มรณานุสติ คิดถึงความตาย.. นี่เป็นอารมณ์ความรู้สึก

แต่เวลาอานาปานสติ กำหนดลม เห็นไหม ถ้าลมเข้าไปที่ตัว คือเราต้องการอาศัยลม.. อาศัยคำบริกรรม.. อาศัยกรรมฐาน ๔๐ ห้อง เพื่อให้จิตสงบไม่ใช่เพื่อร่างกายสงบ.. ร่างกายสงบไม่มี !

พอร่างกายสงบไม่มี แล้วเราเข้าไปในเซลล์ในร่างกาย นี่เราจะไปหาความสงบในเซลล์เลยหรือ.. จะไปหาจิตที่ไหนกัน จะไปหาจิตในกระดูกหรือ.. มันไม่มี ! เพียงแต่จิตเราอาศัยพวกนี้เพื่อแสดงตัว แล้วให้จิตมันสงบเข้ามา..

นี่เราทำกันเอาจิตนี้เกาะต่างๆ เพื่อให้จิตสงบนะ แล้วที่เขาพูดกัน เห็นไหม บอกว่าเวลาอย่างไปนี้ต้องรู้กระทบๆ จิตมีอยู่ที่กระทบหรือวะ.. จิตมันอยู่ที่จิต ! ความรู้สึกมันอยู่ที่จิตนะ แล้วเราเคลื่อนไหวนี้เพื่อความสงบนะ

เขามาถามปัญหาอยู่ บอกว่ารู้อาการอย่างเท่า นี้ต้องรู้กระทบ.. โทษนะ เราบอกว่าสมาธินี้มันอยู่ที่สันเท่าหรือ? สมาธินี้มันลงที่สันเท่าพอดีเนาะ.. ไม่มีหอรอก ! สมาธิลงที่จิต ! แล้วมันส่งออกกันหมดใจ

นี่เพราะมีคำถามมาพอดี เห็นไหม อันนี้พูดถึงเขาบอกว่า “ลมอานาปานสติ.. เกาะลมเพื่อให้อจิตสงบ” ทีนี้พอไปพอเข้าถึงร่างกายแล้ว..

เราจะบอกอย่างนี้นะ หลวงตาท่านสอนว่าอย่างนี้ “ไม่ต้องตามลมไปตามลมมาให้อยู่ที่ปลายจมูก เวลาลมเข้าก็รู้ว่าเข้า ลมออกก็รู้ว่าออก” เหมือนกับคนเฝ้าบ้าน เรานั่งอยู่ที่ประตู คนจะเข้าประตูหรือออกประตูเราก็เห็น.. คนเข้าประตูบ้านเราก็ตามเขาไป เขาเข้าไปในห้องน้ำ ห้องรับแขก ประตูเราก็ทิ้งไว้ ไอ้คนที่ ๒ คนที่ ๓ มานี้มันก็จะเข้าบ้านเราได้

ถ้าเราเฝ้าที่ประตูบ้านเรา เห็นไหม คนที่ ๑ เข้าไป เข้าไปเลยนี่บ้านฉัน เวลาออกก็ออกที่ประตูนี้เราก็รู้ คนที่ ๑ ออกแล้ว คนที่ ๓ เข้า คนที่ ๔ ออก.. นี้รู้หมดเลย ! เห็นไหม รู้หมดเลยนี้รู้เพื่ออะไร.. รู้เพื่อรู้.. รู้ก็อะไร.. รู้คือผู้รู้.. รู้คือจิต !

“นี่ไง คนเป็นหรือไม่เป็น”

ถ้าเป็นสอน... เพราะเราภาวนาเพื่อจิตกันนะ ที่เราทำกันอยู่นี้เพื่อความร่มเย็นนะ เพื่อหัวใจนะ เพื่อค้นคว้าที่ตัวเรานะ เราไม่ใช่ไปค้นคว้าที่ร่างกาย ร่างกายให้หมอมันรักษาได้แล้วกัน

ถาม : “เหมือนรู้สึกถึงอาการสั่นเล็กๆ ในเซลล์ของร่างกาย อันนี้ถูกหรือไม่”

หลวงพ่ : ไอ้กำหนดอย่างนี้ เราจะบอกว่าการทำงานของคนนะ ทุกคนทำงานมันมีความผิดเป็นธรรมดา อย่าเสียใจ และไม่ได้ว่าใคร เพียงแต่บอกถึงหลักการ บอกถึงความถูกต้อง

ฉะนั้นสิ่งที่ผิด.. เรานี้ผิดมาแต่ ๓ ปีไม่จบหอรอก เราผิดมาเยอะมาก.. ผิดแล้วอู้ซู่.. ทดสอบจนรู้ว่าผิดถึงปล่อยนะ ผิดแล้วก็ไม่ยอมรับว่าผิด ต้องเอาเต็มที ไม่อย่างนั้นมันจะคาใจอยู่ เวลาเราผิดแล้วเราจะพิจารณาของเราเต็มที่แล้ว จนถึงที่สุดนะ อันนี้จบแล้ว..

ทดสอบจนจบแล้ว ทิ้ง ! เอาใหม่.. เอาใหม่ เราทำอย่างนี้มาตลอดนะ เราผิดมาเยอะมาก ! เยอะจริงๆ ถ้าไม่ผิดมาเยอะ มันจะไม่มีประสบการณ์ขนาดนี้หรอก ไอ้ที่พูดนี้พูด ประสบการณ์ ผิดมาเยอะมากจริงๆ นะ

ถาม : ๒. เมื่อได้ฝึกสมาธิช่วงเวลานึง อาการตัวสั่นและหมุน ซึ่งสังเกตพบว่าเกิดตอนที่รู้สึกสงบและตามรู้ลมไปต่อเนื่อง อาการสั่นที่มีหลายรูปแบบ คือบางทีสั่นเฉยๆ ทั่วตัว บางทีสั่นเฉพาะช่วงไหล่บ้าง บางทีหมุนรอบกาย รอบแขน รอบแกนกระดูก.. เคยฝืนนั่งต่อไป เหมือนเห็นแกนกระดูกตัวเองหมุนขบกัน

อาการเหล่านี้คือ “หญ้าปากคอก” หรือเจ้าคะ ทำไมถึงเกิดขึ้น เคยสอบถามไปหลายที บางทีบอกว่าเป็นเพราะสังขารเก่าที่สะสมมา เพราะเคยฝึกสมาธิโลดโผนมา เคยทำกรรมฆ่าสัตว์มาเป็นประจำมาก หรือแม้กระทั่งบอกว่าเป็นอาการหนึ่งของปีติ

โยมอยากได้คำตอบ เพราะรู้ว่าเวลาปฏิบัติพอเกิดอาการจะมีความคิด ๒ อย่าง คือ ๑. สงสัย และ ๒. กลัว.. จะเลิกปฏิบัติและท้อใจ แต่พอลึ้มๆ ก็กลับมานั่งสมาธิดูคะ แล้วก็เกิดอีก อาการนี้เป็นมา ๗ ปีแล้ว แต่ไม่ได้ฝึกสมาธิทุกวัน เกี้ยวหรือเปล่าคะบางท่านว่าฝึกทุกวัน จะตั้งใจไว้แล้วจะหายเร็วๆ

หลวงพ่ : ถ้ามันการสั่นการไหวอย่างนี้.. ถ้าเรากำหนดอานาปานสติ ก็อานาปานสติไว้ กำหนดลมไว้เฉยๆ ชัดๆ ! เราใช้คำว่าพุทโธชัดๆ ! ลมหายใจชัดๆ ! แล้วถ้าอะไรจะเกิดให้เกาะอานาปานสติไว้ สิ่งนั้นจะจางไป.. จางไป.. จางไป..

ไม่ต้องไปรับรู้อาการไหว ไม่ต้องไปรับรู้สิ่งใดๆ เลย เพราะอาการไวนี้อันเป็นอาการของมาร.. อาการไหว อาการโยก อาการคลอนเป็นอาการของมาร เพราะมารเอาสิ่งนี้ สมมุติว่าเรานั่งอยู่นิ่งจิตจะลงแล้ว อ้าว.. ไหว ก็ลุกทีหนึ่ง อ้าว.. ไหว ก็ตื่นทีหนึ่ง เห็นไหม เป็นอาการของมาร จะให้เรากลับมาที่จุดสตาร์ทตลอดเวลา พอเราเริ่มเคลื่อนตัวไป มันจะเกิดอาการไหวเกิดอาการต่างๆ

จำไว้ ! พุทโธชัดๆ ! ลมหายใจชัดๆ ! โยมทำอะไรก็ได้ขอให้ชัดๆ !

พอซัดๆ แล้วอาการไหว่นี้มันจะไปรู้บ้าง เพราะนั่งมา ๑-๘ ปีนี้มันเคยตัว เคยชอบย่ำคิดย่ำทำ ยิ่งคิด.. คิดจนเป็นจริด คิดจนเป็นนิสัย แล้ว ๑-๘ ปีจิตนี้มันมีข้อมูลของมันอยู่ ฉะนั้นให้พุทโธซัดๆ หรืออานาปานสติซัดๆ

ทีนี้คำบริกรรมซัดๆ นี่มันซัดๆ อยู่ พอจิตมันเริ่มมีความสงบมันจะไปรับรู้ถึงนั้น ต้องฝันไว้ ซัดๆ ไว้ ! ซัดๆ ไว้ ! ทำไปเรื่อยๆ แล้วมันจะหาย.. มันจะหายไป เพราะว่าจิตหนึ่ง จิตเหมือนมือ พอมือกำสิ่งใดอยู่แล้วมันจะกำสิ่งที่สองไม่ได้ ปัจจุบันนี้มันมีข้อมูลในฝ่ามือนี้มันมีอาการสั่นไหว มีอาการสั่นอยู่ในหัวใจ เรากำสิ่งใด สิ่งนั้นก็อยู่ในฝ่ามือนี้พยายามสลัดมัน แล้วพยายามพุทโธไว้ หรือกำหนดไว้ซัดๆ แล้วมันจะหาย... จะหาย ! หายแน่นอน !

คนเจ็บไข้ได้ป่วย รับประทานได้ว่ารักษาแล้วต้องหายเด็ดขาด จะช้าหรือเร็ว.. จิตมันมีอาการของมัน ต้องหายเด็ดขาด ! เพียงแต่ว่ามีสติหรือตั้งใจมากน้อยแค่ไหนเท่านั้น

ถาม : ๓. บางท่านบอกว่าถ้าปล่อยให้สั่นไปเรื่อยๆ จิตจะเคยตัว และสั่นตลอดไปด้วย เลยบอกว่าพอเกิดอาการให้หยุด แล้วถอนออก จริงๆ แล้วควรทำอย่างไรคะ เท่าที่อ่านที่หลวงพ่อดอตอบไว้บอกว่าเหมือนกำลังเครื่องไม่พอ หมายถึงกำลังสมณะไม่พอ ไม่ควรไปวิปัสสนา

หลวงพ่อดอ : ที่เราพูดว่ากำลังไม่พอนี้มันอยู่ที่การกระทำ แต่นี่มันเป็นอาการสั่นไหวอย่างนี้มันไม่ใช่กำลังไม่พอ มันเป็นตัวเครื่อง ตัวเครื่องมันเป็น ถ้าตัวเครื่องมันเป็น เห็นไหม เราต้องแก้ที่นี้

อาการสั่นไหวต่างๆ ไม่ใช่วิปัสสนา.. วิปัสสนามันใช้ปัญญา ปัญญาคือการรู้การเห็น ไม่ใช่การสั่นการไหว นี่สิ่งต่างๆ จะต้องกลับมาอย่างข้อที่ตอบเมื่อกี้ี้ คือกลับมาที่คำบริกรรมซัดๆ ปรับตัวเครื่องให้หายสั่นก่อน รอดยนต์เวลาเครื่องมันสั่น ศูนย์มันเสียนี้เขาต้องไปตั้งศูนย์ใหม่หมดนะ เวลาศูนย์มันบิดขนาดไหน วิ่งไปปุลง ปุลง ก็บอกว่าโอ๊ย.. วิปัสสนา.. วิปัสสนา.. มันไม่ใช่ ! มันต้องกลับไปถ่วงล้อ ตั้งศูนย์ใหม่หมด ทำให้มันเที่ยงตรงก่อนแล้วค่อยวิ่งไป

จิตของมันยังสั้นอยู่นี้ จะวิปัสสนาอะไร ! รถมันจะลงคลองอยู่แล้ว ไปตั้งศูนย์ใหม่ จัดกระบวนการใหม่ ศีล สมาธิ ปัญญา.. ถ้าสมาธิดีมันจะเกิดสิ่งที่ดี ฉะนั้นกลับไปทำสิ่งใดอยู่กลับไปทำให้ซัดๆ ตรงนั้นแหละ... ให้ซัดๆ !

คำว่าซัดๆ คือมันพร้อมทั้งสติ พร้อมทั้งคำบริกรรม พร้อมทุกๆ อย่าง มันถึงชัดเจน ! แต่พอมันจะสั้นนะ ความซัดๆ จะหายไปแล้ว มันจะกลับมาสั้น ใจซัดๆ นั้นหายไปแล้ว แต่ถ้ามันซัดๆ อยู่ ใจสั้นๆ มันจะไม่มี เพราะสติมันอยู่ที่คำบริกรรม มันจะมาสั้นตรงนี้ไม่ได้

นี่มันมีเหตุมีผลของมันไง แต่ตัวเราไม่รู้เรื่องของมันก็ไปเอาที่ผลอย่างเดียว เอาที่วิบาก

ถาม : ๔. การทำสมณะกับวิปัสสนา เป็นสิ่งที่เราเลือกที่จะฝึกได้ หรือเมื่อฝึกจิตให้เกิดสมณะแล้ว จิตจะพาไปวิปัสสนาเอง อ่านๆ ไปแล้วถึงงะคะ (นี่เขาอ่านในเว็บไซค์เยอะ) อ่านๆ ของหลวงพ่อก็ไปแล้วถึงงะคะ แล้วจริงๆ นี่เราตั้งใจสมณะหรือวิปัสสนาเจ้าคะ

หลวงพ่ : โห้ ! “ในสมณะก็มีวิปัสสนา.. ในวิปัสสนาก็มีสมณะ” นี่เราพูดไว้แล้ว.. เราพูดไว้แล้วนะ

การทำสมณะกับวิปัสสนา.. นี่เราไม่ต้องไปแยก สิ่งที่เกิดมันเกิดเพราะเราไปแยกกันว่าสมณะนี้มันไม่เกิดปัญญา แล้วเราก็ไปคิดกันว่าวิปัสสนาคือการแก้กิเลส ทุกคนก็เลยรังเกียจสมณะ แล้วไปชอบวิปัสสนา ทุกคนก็ไปตั้งแง่รังเกียจสมณะ แล้วไปชอบวิปัสสนา ทั้งๆ ที่สมณะและวิปัสสนานี้มันเป็นสมมุติทั้งนั้นเลย !

มันแค่ชื่อ ใจโด้งกับใจอู่มึงจะเอาใจอะไรละ กูกินใจเนื้อ.. มันก็แค่ชื่อ แล้วชื่อนี้มันไปแบ่งกันอย่างไร ใครจะเป็นคนแบ่งว่าอะไรเป็นสมณะ อะไรเป็นวิปัสสนา แต่ถ้าเป็นแล้วเรารู้หมดเลย ! เพียงแต่เวลาเขาพูดกันมันเฉไฉ เราถึงมาพูดให้ฟังว่าอันนี้เป็นสมณะ.. อันนี้เป็นวิปัสสนา.. แล้วมันต้องมีพื้นฐานของสมณะมันถึงจะเกิดวิปัสสนา.. ถ้าสมณะแล้วทำดีๆ วิปัสสนามันก็มาได้ถ้าเรามีหลักมีเกณฑ์

โยมมีเงินสัก ๕๐๐ ล้านบาท โยมนั่งอยู่บ้านนี้แหละ เดี่ยวคนนั้นก็จะมาหา คนนี้ก็จะมาหานะ เสนอขายไอ้โน้น เสนอขายไอ้นี้

นี่ก็เหมือนกัน มึงทำสมณะไปเถอะวิปัสสนามันเกิดเลยละ นี่เราขึ้นประกาศไว้หน้าบ้านเลย กระผมมีเงินอยู่ ๕๐๐ ล้านบาท ไม่รู้จะทำอะไร ใครมีสิ่งใดโปรดแนะนำด้วย อู้อู.. คนเข้ามาเยอะเยอะเลย

นี่ก็เหมือนกัน มึงทำสมณะไปเถอะ ! มึงเขียนป้ายไว้เลยมีเงินอยู่ ๕๐๐ ล้าน อยากจะซื้อของแต่ซื้อไม่เป็น อู้อู.. เดี่ยวคนวิ่งเข้ามาเต็มเลย

เราจะบอกว่า ถ้าทำสมณะแล้วจะไม่เกิดวิปัสสนา นี่มึงบอกกูมาว่าเป็นอย่างไร.. มึงบอกกูมา ! มีแต่คนโกหก !

นี่ว่าอะไรเป็นสมณะ อะไรเป็นวิปัสสนา มันก็แค่ชื่อ ! แค่ชื่อ แต่เพราะไม่เป็น ! ไม่เป็นแล้วก็ไปหลอกกันว่าอันนั้นเป็นสมณะ อันนั้นเป็นวิปัสสนา.. แล้วอะไรเป็นสมณะ อะไรเป็นวิปัสสนาละ.. เพราะมึงไม่เป็นอยู่แล้ว ! ไม่เป็นก็คือไม่เป็นตั้งแต่ต้นจนจบ.. แต่ถ้ามันเป็นนะมันจะรู้ว่าเป็น ไม่ต้องไปห่วงหรอก

ในเมื่อสังคมนั้นมีการขัดแย้ง เราก็ลงไปพูดเท่านั้นเอง เราไม่มีสิทธิจะไปชี้ว่าใครผิดใครถูกหรอก เราไม่มีสิทธิ ! เราเป็นพระองค์หนึ่งในพุทธศาสนา พุทธศาสนาเป็นของสังคมไทย เราเป็นพระองค์หนึ่งแค่นั้นแหละเราก็พูดกันเท่านั้นเอง เราพยายามจะพูดว่าสังคมไม่ใช่ของเรา จะให้ไปแบกอยู่คนเดียวไม่ได้หรอก

ถาม : ๒๔๗. เรื่อง “รู้สึกร่างกายเป็นพลังงาน”

ผมภาวนาบริกรรมพุทโธจนจิตเริ่มสงบรวมมากขึ้น จนมีความรู้สึกเหมือนฝัน แต่มีสติอยู่นะครับ แล้วก็ภาวนาบริกรรมพุทโธไปเรื่อยๆ ลมหายใจก็ละเอียดมากขึ้น คำบริกรรมพุทโธก็แผ่วเบาลง ละเอียดยิ่งและเห็นเป็นแสงสว่างเกิดขึ้น แต่ก็กลับมาที่คำบริกรรมพุทโธต่อเรื่อยๆ จนหายใจเบาลงจนลมหายใจขาด แต่ก็ไม่รู้สึกอึดอัด แต่กลับ

รู้สึกเบาสบาย รวมทั้งคำบริกรรมพุทโธก็เบาและละเอียดเพิ่มมากขึ้น จนรู้สึกว่าร่างกายนี้เหมือนพลังงาน จิตจะมีสติอยู่กับพลังงานนี้โดยที่ไม่ออกไปรับรู้ภายนอก

สภาวะนี้เกิดในช่วงเวลาหนึ่งก็รู้สึกถอยออกมา และผมก็พุทโธต่อเนื่อง ก็กลับไปเกิดสภาวะเหมือนเดิม คือรู้สึกว่าร่างกายเหมือนพลังงาน และจิตก็รับรู้พลังงานนั้น โดยที่ไม่ได้รับรู้สิ่งภายนอก

กราบเรียนถามหลวงพ่อกว่า สภาวะที่เกิดขึ้นนี้ถูกหรือไม่ครับ และผมควรทำอย่างไรต่อไป

หลวงพ่อ : ถูกต้อง ! ถูกต้องเพราะพลังงานนี้ พลังงานถ้ามีสติ เห็นไหม พอมีสติ ตัวพลังงานคือตัวจิตนั้นแหละ เวลาออกมาจากความคิด ความรู้สึกต่างๆ นี่มันหยาบ พอพุทโธ พุทโธคือเข้าไปสู่พลังงาน นี้พลังงานถ้ามีสติ เห็นไหม เรื่อยๆ พุทโธ ถ้าไม่ พุทโธนะ ตัวพลังงานมันละเอียดเข้าไปได้อีก.. ตัวพลังงานละเอียดได้อีก !

นี่พอรู้ว่าพลังงาน หรือพอจิตมันสงบแล้วนี่เราไม่ทิ้งเองไง ส่วนใหญ่คนปฏิบัติ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พอจิตมันเริ่มสบายๆ แล้วทั้งหมดเลย พอทั้งหมดเลยนี่มันเข้าไปไม่ถึง ใจ อย่างเช่นเราจะเดินทาง พอไปถึงตรงนี้แล้วสะพานขาดๆ ไปแล้วไปไม่ได้ ก็กลับ! พอไปถึงสุดทางแล้วไปไม่ได้ก็กลับ.. ไปไม่ได้ก็กลับ

นี่ก็เหมือนกัน ไปถึงพลังงาน.. ไปถึงพลังงาน คำว่าไปถึงพลังงานนี้จิตมันเริ่มพัฒนา มันเปลี่ยนแปลงแน่นอนถึงได้รู้ได้ แต่รู้ขนาดไหนนะ มันยังมีมากกว่านั้นอีก ! มีมากกว่านั้นเพราะว่าพอไปถึงทางที่ขาด ทางที่มันเป็นไปไม่ได้ แล้วถ้าเราถมถน เราทำสะพานข้ามไป เราจะไปได้มากกว่านั้น จะไปได้ไกลกว่านั้น... ถ้ามันไปได้ไกลกว่านั้น จิตมันจะมีความรู้มากกว่านี้

ฉะนั้นทำได้ ! ทำเข้าไป ! ถามว่าถูกไหม.. ถูก ! ถูก ! ถูกมาก แล้วทำต่อเนื่อง.. ทำต่อเนื่องไป ทำต่อเนื่องไปเนาะ

ถาม : วิธีเข้าสมาธิและการถอนสมาธิ เป็นวิธีเดียวกันหรือไม่

หลวงพ่อก : ไม่หรอก วิธีเข้าสมาธิกับการถอนสมาธิ เห็นไหม ถ้ามันเป็นวิธีเดียวกัน นี้มันก็เป็นอันเดียวกันสิ

วิธีการเข้าสมาธิ... นี้ถนนเส้นเดียวกัน มีไปและกลับ เห็นไหม ถนนเส้นเดียวกันนี้แหละ ถนนนี้ไปแล้วกลับ.. ถนนเส้นเดียวกันแต่ไปกลับเหมือนกันไหม

นี่ก็เหมือนกัน คำว่าเข้าสมาธิ.. เข้าสมาธิคือพุทโธ พุทโธ พุทโธ แล้วอัปนาเข้าสู่สมาธิ ! แต่เวลามันถอนนะ บางทีเราถอน คำว่าเข้า-ออกนี่เราจะคิดว่ามันเป็นประตูเป็นที่ แต่พอมันเข้า-ออกนี่จิตมันสงบไป เราจะบอกว่าเหมือนตะกอนในน้ำ นี่ตะกอนในน้ำถ้าเราวางนิ่งๆ ตะกอนจะนอนกัน เห็นไหม แต่พอเราขยับตะกอนในน้ำมันจะขึ้นมา

จิตเวลาพุทโธ พุทโธ พุทโธนี่มันเริ่มสงบ.. สงบเข้าไป แต่เวลามันออกนี่มันเหมือนตะกอน เห็นไหม ตะกอนคือว่ามันจะช้าออกมา ถ้าเคยเข้าสมาธินะ เวลาจิตเข้าถึงสมาธิ เวลาออกนี่ไม่ใช่ที่เราจะลุกขึ้นมาที่ไหน จิตมันจะช้าออกมา มันจะกระจายตัวออกมา คือว่ามันเริ่มถอนออกมา.. การถอนออกมา

นี่คือออกจากสมาธิ แล้วตั้งสติไว้.. หลวงตาบอกว่า “เวลาเข้าสมาธิแล้ว เวลาจะออกจากสมาธินี้อย่าพรวดพราด.. อย่ารีบด่วน.. ถ้าเกิดการพรวดพราดรีบด่วนแล้ว วันหลังจะเข้าสมาธิได้ยาก”

การออกจากสมาธิต้องค่อยๆ ออก ตั้งสติ.. เหมือนกับเราเข้าสมาธิใช่ไหม พอเรานั่งสมาธิ ส่วนใหญ่ นะ ! ส่วนใหญ่ที่เข้าสมาธิได้ และออกสมาธิได้นี้น้อยมาก แต่ส่วนใหญ่พอเข้าสมาธิแล้วมันคลายตัวเองโดยที่เราไม่ได้ออก มันออกเอง ! มันออกเองคือว่ามันหมดกำลังไป พอมันหมดกำลังกรรมแล้วมันก็ออกมา

แต่คนที่ชำนาญแล้ว เวลาเข้าสมาธินะ แล้วเข้าไปนี่หยุดทำอะไรก็ได้ พัก.. พักเพราะอะไรรู้ไหม พักเพราะเรามีงาน งานเรายังไม่เสร็จ เราทำไม่ไหว เราพิจารณาอยู่นี่มันเหนื่อยมาก เราก็พุทโธ พุทโธ พุทโธ ครั้งแรกพัก.. พอพักสักพักหนึ่ง เฮ้อ ! พอแล้ว.. จะทำงานต่อ มันก็ค่อยๆ ปล่อยออกมา แล้วทำงานต่อ

นี่ภาวนาเป็น ! ภาวนาเป็น สมาธิที่กำหนดเข้าไปพัก พอพักสักพักหนึ่ง งานยังมีอยู่พักไม่ได้ งานยังไม่เสร็จ มันก็ปล่อย สติมันก็เบาลง พอเบาลงแล้วจิตมันก็เริ่มคลาย

ออกมา พอคลายออกมาปั๊บมันมาเจองาน มันก็ล่องานอีก.. ล่องานอีก พอมันเหน็ดเหนื่อย
ทีนะ มันเหนื่อยจนไม่ไหวแล้ว.. ไม่ไหวว๊วย ! ทิ้งเลย ! กลับมาพุทโธต่อ คือกลับไปพัก
อีก ! พักเข้าไป พุทโธ พุทโธ พุทโธจนจิตมันสงบ เอ้อ !... สักพักหนึ่งจนมันมีกำลังแล้ว
เอ้อ.. พอ ! แล้วมันค่อยปล่อยออก

นี่ไง เข้า-ออกสมาธิอย่างนี้จริง ! แต่พวกเราไม่ใช่หรือก พุทโธ พุทโธ พุทโธกว่า
จะได้สมาธิ.. พอได้แล้วก็ยังไม่รู้นะ พอสักพักหนึ่ง โอ้ย.. หลุดออกมาแล้ว พอหลุด
ออกมาโอ้ย..

นี่คือเข้า-ออก.. เข้า-ออกของทั่วไป ทั่วไปเข้า-ออกอย่างนี้ ! กว่าจะเข้าได้เกือบ
ตาย พอเข้าไปสักพักหนึ่งมันก็คลายตัวออกมา เอ้อ ! ออกแล้ว..

นี่ผู้ที่ไม่ชำนาญ ถ้าผู้ชำนาญนะ อย่างที่พูดเมื่อกี้นี้ อย่างนี้จริงๆ เพราะหลงตา
หรือครูบาอาจารย์ของเราท่านภาวนาทั้งปีทั้งชาติ มันจะสู้อลอด มันจะมีกำลังของมัน มัน
จะมีงานของมัน

ฉะนั้นการเข้าการออกเป็นอย่างนั้น การเข้าการออกอยู่ที่ความชำนาญของเรา อยู่
ที่การปฏิบัติของเรา ! เราฝึกไปเถอะ ทุกคนมาจากเรานี้แหละ ครูบาอาจารย์ก็มาจากเรา
มาจากไม่เป็นทั้งนั้นแหละ ถ้าคนเป็นแล้วมันก็เก่งไปหมดแล้วสิ ก็เพราะทุกคนมาจากไม่
เป็นนี่แหละ แล้วพยายามฝึกเอา ใช้สติใช้ปัญญารักษาของเราไปเรื่อยๆ

ถาม : เห็นภาพต่อไปเรื่องอื่น คือเรื่อง ๓ ต่อ เรื่อง ๔ ว่ามีตัวสมาธิเล็กๆ เข้ามาจะ
พักในเวลาคิดเรื่องนี้ แล้วความคิดมันถอยกลับไปคิดเรื่องนี้เพราะจากเรื่องที่ ๓ ที่ ๔

หลวงพ่ : มันเกี่ยวเนื่องกัน.. การเกี่ยวเนื่องกันอย่างนี้มันจะเป็นปัญญาอบรมสมาธิ !
คำว่าอบรมสมาธิมันเป็นอย่างนี้นะ พอเราคิดเรื่องอะไรอยู่ก็แล้วแต่ พอคิดเรื่องนี้แล้วสติ
มันทันเรื่องนี้จะหยุด.. พอหยุดแล้วเดี๋ยวเกิดเรื่อง ๒ เรื่อง ๓ ต่อไป

ปัญญาอบรมสมาธิ.. นี่สมมุติว่าเราคิดอยู่ เราคิดเรื่องนี้อยู่ แล้วสติเราตามความคิด
ไป พอตามความคิดไปนี่ด้วยเหตุด้วยผล พอด้วยเหตุด้วยผลนี้มันสมควรแล้ว จิตมันมี

เหตุผลพอมันก็หยุด พอหยุดปั๊บนี้กำลังมันไม่พอ หรือจิตมันเริ่มละเอียดยิ่งขึ้น มันก็คิดเรื่อง
ที่ ๒ ต่อไป พอคิดเรื่องที่ ๒ สติเราก็ตามเรื่องไป พอเรื่องที่ ๒ จะหยุด.. เรื่องที่ ๒ หยุด
มันก็จะคิดเรื่องที่ ๓ ต่อไป ถ้าเราไล่เข้าไปเรื่อยๆ แล้วเรื่องที่ ๓ มันจะหยุด.. หยุด.. แล้ว
คิดต่อไป

นี่คือปัญญาอบรมสมาธิ ! นี่พูดถึงการหยุดนะ แต่เราเทียบให้เห็นว่าหยุดครั้งที่
๑ หยุดครั้งที่ ๑ นี่กำลังของจิต โดยธรรมชาติของจิตเหมือนกับลมนี้มันมา ๑๐๐
เปอร์เซ็นต์เลย ทีนี้พอลมมันเริ่มอ่อนตัวลง เพราะด้วยสติปัญญา เห็นใหม่ พอลมเริ่มอ่อน
ตัวลง เรื่องที่ ๑ หยุดไป.. เรื่องที่ ๒ นี้ลมเริ่มอ่อนตัวลง มันก็เกิดเรื่องที่ ๒ ขึ้น พอเรื่องที่
๒ เกิดขึ้น สติมันตามเรื่องที่ ๒ จนจบกระบวนการแล้วมันก็หยุดไป ลมก็เริ่มอ่อนลงอีก
พอเริ่มอ่อนลงก็เกิดเรื่องที่ ๓ พอเรื่องที่ ๓ นี้สติมันก็ตามไปมันก็คิดต่อเนื่องไป พอเรื่อง
ที่ ๓ จบอารมณ์มันก็อ่อนลง

อารมณ์มันต่างกันอย่างนี้ใหม่ เพราะอะไร เพราะเรื่องที่ ๑ อารมณ์ความรู้สึกมัน
รุนแรง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แต่สติเราตามไล่เข้าไป.. ไล่เข้าไป ไล่กับความคิดนี้แหละ ตาม
ความคิดเข้าไป

ทีนี้พอสติปัญญาไล่กับความคิด แล้วความคิดมันหยุด พอหยุดปั๊บมันหยุดไม่
หมดใช่ใหม่มันยังมีลมอยู่ พอมีลมอยู่มันจะเกิดเรื่องที่ ๒ เพราะมันมีสัญญาข้อมูลของ
มัน พอเรื่องที่ ๒ เกิดขึ้น สติมันก็ตามไปๆ ตามด้วยปัญญาไป พอปัญญามันทันกัน เรื่อง
ที่ ๒ ก็หยุด พอเรื่องที่ ๒ หยุดปั๊บ ทีนี้กำลังของจิตมันยังมีอยู่ใช่ไหม ลมมันละเอียดยิ่งเข้า
ไปก็เกิดเรื่องที่ ๓ เรื่องที่ ๔ ก็ใช้สติตามไป.. ตามไป นี่หยุดหนึ่งก็สมาธิเล็กๆ.. สมาธิ
เล็กๆ.. สมาธิเล็กๆ ตลอดไป

นี่คือปัญญาอบรมสมาธิ ! ที่ทำๆ กันอยู่นี้สูงสุดแค่นี้.. สังคมไทย นักปฏิบัติที่ทำ
กันอยู่ อย่างมากคือปัญญาอบรมสมาธิ คือผลเป็นสมณะหมด ! ผลคือการหยุดลม ผลของ
มันคือการหยุดพลังงานเท่านั้นเอง.. แต่ความรู้สึกของเขาว่า “สมณะไม่มีประโยชน์ ไม่มี
วิปัสสนา” โอ้โฮ.. ปวดหัว วิปัสสนาอะไรก็ไม่รู้

นี่คนไม่เป็นเขาก็พูดในความรู้สึกของเขา แล้วเทียบกับตำรา แต่ถ้าคนเป็นนี่มันรู้
หมดเลย เป็นนะ.. เป็นหมายถึงว่าพิจารณามาอย่างนี้แล้ว นี่คือสมณะนะ พอหยุดมาขนาด

นี่แล้วนะมันยังไม่วิปัสสนาเลย มันจะวิปัสสนาต่อเมื่อหยุดลมหมดเลย ! วิปัสสนาต่อเมื่อเราพิจารณาจนเข้ามาเรื่อยๆ

ลมที่ ๑ จนลมที่ ๒.. ลมหายบๆ จนลมละเอียด.. จนลมหยุดนิ่ง.. จนลมหยุดนิ่งคือตัวจิตเดิมแท้ ! พอลมหยุดนิ่ง.. หยุดนิ่งแล้ว จิตเห็นอาการของจิต ! จิตคือมีความคิด.. ความคิดเกิดจากจิต.. ลมจะเริ่มขยับตัว

ลมเริ่มขยับตัวคือขั้น ๕ คือความคิดเริ่มจะเกิดจากจิต.. พอความคิดเริ่มเกิดจากจิต นี่จิตเห็นอาการ การเกิดของลมพายุไง ลมพายุจะเกิดอีกรอบหนึ่งแล้วถ้าจิตมันเห็นทัน.. นี่ไง ถ้าจับตรงนี้ได้วิปัสสนาเกิดตรงนี้ !

นี่พูดถึงความคิดใจ เห็นไหม ถ้ามันมาอย่างนี้แล้ว เราอธิบายบับเรื่องนี้ก็จบแล้ว.. จบหมายถึงว่าไม่สงสัยแล้ว แต่ที่มันจะสงสัยทำไมเกิดเรื่องที่ ๑ ทำไมเกิดเรื่องที่ ๒ ทำไมเกิดเรื่องที่ ๓ มันจะเกิดเป็นล้านๆ เรื่อง.. ล้านๆ เรื่องเพราะอะไร เพราะจิตมันเร็ว ความคิดไม่เคยตายใจ วันหนึ่งความคิดจะเกิดหยุด ! หยุด ! หยุด ! ขึ้นมาในใจนี้อีกเยอะมหาศาลเลย ทีนี้พอเกิดแล้วเป็นอะไรไปละ ถ้าเกิดแล้วสติตามทันมันก็จบ

จบ..หยุด..นั่นคือสมาธิ แต่มันยังอ่อนๆ... แล้วอยู่ต่อไปเรื่อยๆ พิจารณาเรื่อยๆ ความหยุดจะขยายเวลามากขึ้นเพราะสติมันทัน หยุดแป๊บ ! เดี่ยวคิดอีกแล้ว.. หยุดแป๊บ ! เดี่ยวคิดอีกแล้ว..

แต่ถ้าเราฝึกบ่อยครั้งเข้า ความหยุดนี้มันจะเริ่มขยายตัวให้หยุดได้นานขึ้นๆ คือจิตเราจะเริ่มดีขึ้น เราจะเริ่มรู้ขบวนการของมัน แล้วตามเข้าไป ! ตามเข้าไปจนหยุดได้หมดๆ ให้คิดก็ได้.. ไม่ให้คิดก็ได้.. ขนาดนั้นเลย

นี่สมถะหมดคนะ ! คือทันความคิด แล้วความคิดหยุดเท่านั้นเอง

นี่ปัญญาอบรมสมาธิ ! พระสารีบุตรปฏิบัติอย่างนี้ แต่ถ้าพระโมคคัลลานะ พุทโธ พุทโธ พุทโธ.. พุทโธ พุทโธนี่ฤทธิ์ พระโมคคัลลานะ แต่ถ้าปัญญาวิมุตติออกอย่างนี้ นี่ คือปัญญาอบรมสมาธิ.. สมาธิอบรมปัญญา..

ถ้าสมาธิอบรมปัญญา.. พุทโธ พุทโธ พุทโธนี่สมาธิอบรมปัญญา พุทโธ พุทโธ
พุทโธจนเป็นสมาธิแล้วอบรมปัญญา

แต่ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ.. นี่ใช้ปัญญาไล่เข้ามาๆ จนปัญญาไล่จิตเป็นสมาธิ !
ปัญญาไล่จิตเข้ามาเป็นสมาธิ ! ปัญญาไล่จิตเข้ามาเป็นสมาธิ ! นี่ไล่เข้าไปแล้ว พอจิตสงบ
แล้วพ้อออกไปเห็นอริยสัจ นั่นจะเป็นวิปัสสนา ! วิปัสสนามันจะเกิดขึ้นตอนนั้น

ถาม : นี่พูดถึงเรื่องที่ ๓ ที่ ๔ เรื่องเข้ามา ทำไมถึงมีแบบนี้.. แม่ชิตอบว่า “จุดเกิด
! จุดเกิด แต่ยังไม่ทันเกิดดับ” แม่ชิตอบว่าจะรู้สึกตัวเมื่อเกิดดับ.. แม่ชีชี้ให้ภาวนาต่อไป

หลวงพ่อ : ให้เกิดดับ.. คำว่าเกิดดับนี่ก็ส่วนเกิดดับ คำว่าเกิดดับนี่ก็พูดต่อได้.. คำว่า
เกิดดับ นี่อะไรเกิดดับ.. อะไรเกิด อะไรดับ..

คำว่าเกิดดับนะ คือวิปัสสนาเห็นการเกิดและการดับ มันเป็นไตรลักษณ์ ! ถ้าเห็น
อย่างนั้นมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่เกิดดับอย่างนี้มันเป็นเกิดดับกำป็นทุบดิน จะนั่นไอ้เกิด
ดับอย่างนี้ เห็นการเกิดดับนี้มันเห็นเฉยๆ มันไม่ใช่ปัญญา อย่างที่เราพูดนี้มันใช้ปัญญาไล่

คือเราจะบอกว่าปัญญาอบรมสมาธิ.. ถ้าเราเห็นเกิดดับ ประสาเราว่าถ้าเห็นเกิดดับ
เราก็เห็น นี่ไงพระอาทิตย์ขึ้นพระอาทิตย์ตกนี่เกิดดับ.. เกิดดับ

พ้อเห็นเกิดดับ เราเห็นเกิดดับแล้ว นี่มันเห็นโดยสมมุตินะ มันไม่เห็นโดยจิต..
เห็นโดยสมมุติคือเห็นโดยความคิด พ้อเห็นโดยความคิดแล้วความคิดมันก็หาเหตุหาผล
ตอบกันได้ แต่มันไม่สะท้อนหัวใจหรอก ! ไม่สะท้อนกิเลสหรอก ! ไม่สะท้อนถึงเรา
เลย

มันเห็นการเกิดได้ไหม เราคิดได้เห็นไหม เวลาเราคิดถึงสังขมได้หมดเลย ทำไมดี
ทำไมชั่ว.. ทำไมดีทำไมชั่ว.. แล้วได้อะไรล่ะ ก็เป็นเรื่องของสังขมไง

แต่ถ้าจิตเราสงบมาถึงตัวเรา ถึงเขาดีเขาชั่วนะมันสะท้อนเรา.. มันสะท้อนเรา
เพราะอะไร เพราะมันเป็นการเกิดมาร่วมสมัยร่วมยุค ทำสิ่งใดแล้วมันมีผลกระทบไป
หมดแหละ

ทีนี้พอมันสะท้อนเข้ามา นี่มันสะท้อนเราไง ! มันสะท้อนเรา มันแก้ไขที่เรา..
ทุกอย่างจะแก้ไขที่เรา

จบแล้ว.. มีอีกไหม เนาะ

โยม : (เสียงถามไม่ชัดเจน)

หลวงพ่อบอก : อันนี้เขาจะเห็น..ให้มันครบ.. ไม่เป็นหรือ ! เพราะว่าถ้าพูดอย่างนี้มัน
เข้าใจ ! เข้าใจถึงบอกว่า “คิดโดยสมมุติ-คิดโดยโลก”

ถ้าคิดโดยโลก.. ถ้าหยุดคือสมณะ ถ้าคิดคือวิปัสสนา..

คนคิดโดยวิทยาศาสตร์ ถ้าหยุดนี้เป็นสมณะ คิดคือวิปัสสนา แต่ความจริงแล้วใน
การปฏิบัติไม่ใช่ ! ไม่ใช่เพราะอะไร ไม่ใช่เพราะว่าโลกียปัญญา คือความคิดแบบโลก !
ความคิดแบบโลก คือความคิดแบบกิเลส... ความคิดแบบธรรม !

ความคิดแบบโลก แบบกิเลสคือความคิดแบบนี้ แบบโลก.. ทีนี้แบบโลกนี้มันจะ
เป็นธรรมไปไม่ได้ แต่เขาเอาโลกกับธรรมมาบวกมารวมกัน ถ้าคนไม่เป็นเขาจะเอา
โลกกับธรรมมารวมกัน.. คนไม่เป็น ! คนไม่เป็นจะพูด เห็นไหม อย่างที่เขาบอกว่า
วิทยาศาสตร์เรื่องบนโต๊ะเง ึง ต้องเป็นวิทยาศาสตร์ ! วิทยาศาสตร์ !

เราบอกว่าวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องบนโต๊ะ แต่กิเลสมันอยู่บนโต๊ะ อยู่ได้โต๊ะ มันอยู่
ขาโต๊ะ ! มันอยู่ในดินเง ึง เพราะกิเลสมันพลิกแพลงเง ึง

ฉะนั้นพอบอกว่าจุดเกิดจุดดับ นี่เขาจะตอบเป็นวิทยาศาสตร์ เพราะถ้าคนภาวนา
ไม่เป็นมันอยู่ในมิติของโลก ! แต่ถ้าคนภาวนาเป็นนะ เราเกิดมาในมิติของโลก แต่เรา
พิจารณาไปเป็นมิติของธรรม !

“โลกกับธรรม ! โลกียปัญญากับโลกุตตรปัญญา”

โลกก็ปัญญาคือปัญญาของโลก ! ถ้าปัญญาของโลกจะพูดอย่างนี้แหละ มันต้องมีเกิดต้องมีดับ แล้วมันเกิดที่ไหนดับที่ไหนไม่รู้.. แต่ถ้าเป็นธรรมนะ ธรรมมันรู้ ! ธรรมมันรู้ !

ฉะนั้นก่อนที่จะรู้ได้มันต้องใช้อย่างที่เราริบายไป คือปัญญาอบรมสมาธิเข้ามาก่อน ! ปัญญาอบรมสมาธิเข้ามาก่อนเพื่อให้จิตมันสู่ฐานข้อมูล ! ฐานข้อมูลคือตัวจิต ! ปฏิสนธิจิตคือตัวเกิดตัวตาย

ฉะนั้นมันต้องเข้ามาสู่ฐานข้อมูลตัวนี้ ! ถ้าสู่ฐานข้อมูลตัวนี้ แล้วมันออกรู้ ! ออกรู้ ! จิตเสวยอารมณ์ จิตออกรู้ นี้เข้าไปอยู่ที่ฐานข้อมูล ไปชำระกันที่ฐานข้อมูล !

แล้วฐานข้อมูลมันเกิดดับๆ เกิดดับอย่างที่เขาพูดนี้มันไม่มีเหตุผล.. เกิดดับไม่มีเหตุผลนี้มันกำปั่นทุบคินใจ กิเลสไม่ยอมรับหรือ ! กิเลสมันฉลาดกว่าเราหลายร้อยเท่า ! กิเลสมันชี้หัวมาตลอดเวลา จะไม่ทำอะไรให้กิเลสมันยอมรับได้ !

แต่พอเราเข้าไปชี้หัวกิเลสบ้าง พอจิตมันสงบเข้าไป นี่เหยียบกิเลสลงแล้วไปชี้หัวมันอยู่ พอชี้หัวมันอยู่ แล้วพอปัญญามันเกิดขึ้นมาทัน นี่โลกุตตรปัญญา.. เพราะอะไร เพราะปัญญานี้จะฆ่าหัวมึง ! ปัญญานี้จะเหยียบหัวมึง ! ปัญญานี้กำลังจะข่มหัวมึง ! นี่แล้วข่มชี้ที่ไหนล่ะ.. ข่มชี้ที่บุคคลคนนั้น.. ข่มชี้ที่ใจดวงนั้น.. ดวงอื่นไม่มี ! ดวงอื่นไม่มี !

ถ้าภาวนาเป็นจะเป็นอย่างนี้ แล้วเวลาตอบนี่ตอบเหมือนๆ กัน แต่ความละเอียดแตกต่างกัน เพราะอะไร เพราะตอบอย่างหนึ่งตอบแบบวิทยาศาสตร์ อ้าว.. ต้องเกิดต้องดับ นี่ไงเกิดดับ ! ต้องดับให้เห็นด้วยนะ เดี่ยวไม่เป็นวิทยาศาสตร์ เดี่ยวอธิบายไม่ได้ กลัวจะไม่รู้ไง ต้องกคสวิตซ์ปั๊บ ! อ้อ.. ติดแล้ว ปิดสวิตซ์ปั๊บ ! อ้อ.. นั่นดับแล้ว ถ้าไม่กคสวิตซ์ เดี่ยวมันเกิดดับไม่มีเหตุไม่มีผลนะ ต้องกคสวิตซ์... โลกๆ ! โลกๆ !

แต่ถ้าเป็นความจริงไม่เป็นอย่างนั้น ! ไม่เป็นอย่างนั้น ! เกิดดับมันมีเหตุมีผลของมัน มันมีที่มาที่ไปของมัน มันลากเข้าไปสู่สติจิต ลากเข้าไปสู่กันขี้ขี้เลย แล้วไปชำระล้างมันที่โปรแกรมมันเลย นี่ถึงโลกุตตระไง

นี่ไงภาวนามยปัญญา ที่พูดนี่คือภาวนามยปัญญา แล้วไม่มีใครเคยเห็นภาวนามยปัญญา.. ภาวนาไม่เป็นพูดไม่ได้ ! ศึกษาจนหัวแตก เอาสมองให้อีก ๒๐ ก้อนแล้วไปศึกษาพร้อมกันก็ไม่รู้ ! ไม่รู้ ! โลกไม่รู้ไม่ได้ ! รู้ได้ด้วยการภาวนา

ฉะนั้นเวลาพูดถึงตรงนี้ไง รอให้จริงกับจริงเจอกัน เป็นหรือไม่เป็น..

“ภาวนาเป็นหรือไม่เป็น” ถ้าไม่เป็นก็อย่างนั้นแหละ ไม่เป็นนะเวลาตอบมานี่นะ แหม ! มันน่าฟัง มันเป็นปรัชญาไง มันเป็นตรรกะ โอ้โฮ.. ลึกซึ้ง จู๊ๆๆ สุดยอด ! ฐูด... แต่ไม่เป็น แล้วไปทำงานตาย ! ตายคาปรัชญานั้นแหละ

ถ้าเป็นปรัชญานะ ตอบมานะ ปัญญาชนนี่ฐูด... จู๊ๆๆ แต่ไม่ใช่ ! ไม่ใช่ ! แต่ถ้าเป็นหลวงตาตอบนะงงไปหมดเลย เอ้อ.. ตอบอะไรก็ไม่รู้.. ตอบอะไรก็ไม่รู้ อู๋.. ตอบอะไรนะ.. นั่นแหละของจริง ! เพราะของจริงเราไม่รู้ไม่ได้ เรายังเข้าสู่ความจริงนั้นไม่ได้ เรายังจี๋โง่อยู่ จี๋เท่าอยู่ แต่อวดรู้ ! เอวัง